БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 113 (4212)
21 МАЙ, 1980 й
ЧОРШАНБА
Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади.
Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ТОШКЕНТДАГИ VI ХАЛҚАРО КИНОФЕСТИВАЛЬ ҚАТНАШЧИЛАРИ ВА МЕҲМОНЛАРИГА

Тошкентдаги VI халқаро кинофестиваль қатнашчилари ва меҳмонларини сидқидилдан табриклайман.

Кино арбобларининг Совет Ўзбекистони пойтахтидаги учрашувлари жамоатчилик ўртасида юксак эътибор қозонди ҳамда Осиё, Африка ва Лотин Америкаси мамлакатлари кинематографияларининг ҳамкорлигини мустаҳкамлашда катта аҳамият касб этди.

Шу қитъаларнинг кино санъати жаҳон маданиятида тобора кўпроқ муҳим роль ўйнамоқда. Бу — бизнинг асримизда революцион ва озодлик ҳаракатлари туфайли эркинлик ва мустақилликка эришган халқларни ижтимоий-сиёсий, миллий ва маънавий жиҳатдан узлуксиз ривожлантиришнинг қонуниятли натижасидир.

Ёрқин миллий шаклдаги ижодлари билан халқнинг маданий анъаналари асосида меҳнат аҳлининг фикр-ўйлари ва орзу-умидларини ифодалаётган, туб ижтимоий муаммоларнинг ҳал этилишига кўмаклашаётган санъаткорлар Осиё, Африка ва Лотин Америкаси мамлакатлари кинематографияларининг ғоявий ривожида пешқадамлик қилмоқдалар.

Халқаро вазият империализм ва реакция кучларининг қилмишлари туфайли кескинлашган ҳозирги шароитда бадиий маданият ва аввало оммавий кино санъати тараққийпарвар кучларни жипслаштиришнинг, халқлар онглилигини мустаҳкамлашнинг ва дунёни янги жаҳон уруши ҳавфидан ҳимоя қилишнинг тобора муҳим воситаси бўлиб қолмоқда.

Холис ният билан бирлашган кино арбоблари — башариятнинг маънавий бойликларини баланд овоз билан ҳимоя қилиш орқали кўп иш қила оладилар, уларнинг санъати ҳозир ҳам инсониянг тинчлик ва бахт-саодат муддаоларига зид бўлиб турган кучларга зарба бера олади.

Яқинда биз давлатимизнинг улуғ асосчиси В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллигини нишонладик. Унинг васиятларига содиқ бўлган совет кишилари ўз мустақиллигини қаттиқ туриб ҳимоя қилаётган халқлар билан бирдамлик ва уларга ёрдам беришдан иборат ўз интернационал бурчига ҳамиша амал қилаверади.

Фестивалнинг барча қатнашчилари ва меҳмонларига чин кўнгилдан сиҳат-саломатлик ва муваффақият тилайман, озодлик, тинчлик ва социал тараққиёт йўлида сизларга янгидан-янги ижодий ғалабалар ёр бўлсин.

Л. БРЕЖНЕВ.

ТОШКЕНТ, 20 май. Осиё, Африка ва Лотин Америкаси мамлакатлари VI халқаро кинофестивалининг очилиши.

В. Молгачев фотоси.

ТИНЧЛИК, ИЖТИМОИЙ ТАРАҚҚИЁТ ВА ХАЛҚЛАР ОЗОДЛИГИ УЧУН!

ОСИЁ, АФРИКА ВА ЛОТИН АМЕРИКАСИ МАМЛАКАТЛАРИ VI ХАЛҚАРО КИНОФЕСТИВАЛИНИНГ ТАНТАНАЛИ ОЧИЛИШИ

«Тошкент» сўзи ёзилган кино лентаси билан ўраб олинган ер шаридан иборат зарҳал эмблема биринчи бор қуёш нурида порлай бошлаган унутилмас баҳор кунларидан бери орада ўн икки йил вақт ўтди. Ўшанда кино ва фотокамераларнинг объективлари Ўзбекистон пойтахтининг санъат саройини бамисоли каттакон теварак стол шаклидаги кино экран тарзида тасвирлаган эди. Атиги ўн икки йил... Ўшанда энг катта кинематография давлатларининг экран усталари ва миллий кино санъати эндигина атак-чечак қилаётган мамлакатларнинг вакиллари Тошкентда биринчи бор тўпланиб, Ўзбекистон пойтахтидан Халқаро Тошкент кинофестивали — зарур, у — маҳорат мактаби ва айни вақтда ер курраси маданият арбобларининг, халқларининг ҳамжиҳатлиги ва ҳамкорлигини мустаҳкамлашга кўмаклашадиган дўстлик мактаби деган ишонч билан жўнаб кетган эдилар. Анжуманнинг мана шу йўналиши фестивалнинг тинчлик, ижтимоий тараққиёт ва халқлар озодлиги учун! деган шиорига тўла мос келади. Уч қитъа кинематографчилари яна Тошкентда — олтинчи марта мана шу шиор остида тўпландилар.

Бу галги фестивалда дунёдаги деярли юз мамлакатнинг вакиллари иштирок этмоқда. Экран усталари Тошкент учрашувларининг чинакам демократик характери, унинг қатнашчилари ҳозирги замоннинг энг зарур муаммоларини кино санъати кучи билан ҳал этишга интилишлари туфайли фестиваллар алоҳида жозибадорлик касб этмоқда. Кино санъатида юксак инсонпарварлик идеалларини қарор топтираётган, ўз истеъдоди ва куч-ғайратини жаҳон аҳлига халқлар ўртасида тинчлик ва ҳамжиҳатлик, дўстлик ва озодлик ғояларини тарғиб қилувчи мароқли асарлар яратишга сарфлаётган кишиларни Тошкент астойдил самимият билан табриклаб кутиб олмоқда.

Анъанавий санъат байрами 20 май куни санъат саройида тантанали очилди. Фестиваль қатнашчилари — Осиё, Африка ва Лотин Америкаси мамлакатларининг вакиллари, унинг дунёдаги кўп мамлакатлардан келган меҳмонлари, халқаро жамоат ташкилотларининг арбоблари, Ўзбекистон пойтахти жамоатчилигининг вакиллари шу кечада қатнашиш учун бу залга тўпландилар.

Тошкентдаги VI Халқаро кинофестиваль қатнашчилари ва меҳмонлари номига КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневдан табрикнома келганлиги тўғрисидаги хабарни йиғилиш аҳли гулдурос қарсаклар билан кутиб олади. КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов давомли қарсаклар остида шу табрикномани ўқиб эшиттирди.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси ўртоқ Леонид Ильич Брежневнинг самимий табрикномасини ҳар биримиз ғоят тўлқинланиб тингладик, — деди кинофестивални тайёрловчи ва уни ўтказувчи ташкилот комитетининг раиси, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари Р. Ҳ. Абдуллаева.

— Тинчлик учун, халқлар ўртасида дўстлик учун атоқли курашчи, ҳозирги замоннинг таниқли сиёсий ва давлат арбоби Тошкент кинофестивалига берган юксак баҳо коммунистик партия билан совет давлати халқлар ўртасида тинчликни, ишончни ва ҳамжиҳатликни мустаҳкамлашнинг ғоят муҳим омили сифатида кино санъатига жуда катта эътибор бераётганликларининг далилидир.

Ушбу фестиваль жаҳон пролетариатининг гениал йўлбошчиси, биринчи социалистик давлатнинг бунёдкори ва ташкилотчиси Владимир Ильич Ленин туғилган куннинг 110 йиллиги нишонланган йилда ўтаётганлиги билан шонлидир. Владимир Ильич Ленин инсоният жамиятининг ривожланишида кино ғоят катта аҳамият касб этишини башорат қила билган эди.

Бизнинг анжуманимиз фашистлар Германияси устидан қозонилган Ғалабанинг 35 йиллигида ўтмоқда.

Империалистлар ва уларнинг гумашталари давлатлар ва халқларни бир-бирлари билан тўқнаштириш учун ақл бовар қилмайдиган ғаламисликлар қилаётган бизнинг жуда хатарли дунёмизда бугунги кунда санъатнинг ва жумладан, кино санъатининг роли ҳар қачонгидан кўра муҳимдир.

Тошкент фестивали яна шуни ҳам ёрқин намойиш этмоқдаки, Осиё, Африка ва Лотин Америкаси кино санъатида тараққийпарвар кинематограф устун роль ўйнамоқда, бу кинематограф ўз халқларининг орзу-умидлари ва манфаатлари билан яшамоқда, социал тенгсизлик сабабларини фош этмоқда ва тараққиёт ҳамда бахт-саодатнинг ҳақиқий йўлларини кўрсатиб бермоқда. Тинчлик ва дўстликни таранну этмоқда.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети номидан, республика меҳнаткашлари номидан барча фестивалнинг қатнашчилари ва меҳмонларини чин қалбдан қизғин табриклашга, қуёшли ўлкамизда бўладиган кунларингизни ёқимли ўтказиб, яхши кайфият тилашга ижозат бергайсизлар.

«Хуш келибсиз, азиз дўстлар!».

СССР Кинематография Давлат Комитетининг раиси Ф. Т. Ермаш йиғилиш аҳлига мурожаат этиб бундай деди: бизнинг фестивалимизга берилган эътибор ва ўртоқ Л. И. Брежнев айтган эзгу ниятларни совет кинематографиячилари ва, ўйлайманки, шу залда тўпланган ҳамма кишилар сидқидилдан миннатдорчилик ва ташаккур туйғуси билан бирга ўзимиз севган ҳамда ҳозирги замоннинг атоқли партия ва давлат арбоби Леонид Ильич Брежнев шу қадар катта аҳамият бераётган кино санъати учун ғоят фахрланмоқдамиз.

Тошкент фестивалига юксак баҳо берилганлиги — бизнинг кино кўригимиз жаҳон кино жамоатчилиги олдида муттасил обрў-эътибор ва таҳсинга сазовор бўла олганидан яққол далолат беради. Учрашувимизга қадимий танишларимиз, шу пайтгача кино ғоят ривож топган мамлакатларнинг вакиллари келганликларидан хурсандмиз, совет диёрида ёш кинематографиялар намояндаларини биринчи бор табриклаётганлигимиздан ҳам хурсандмиз. Бунинг маъноси шуки, кинематографиячилар оиласи ўсмоқда, кино санъати тобора янги-янги регионларни ўз ичига олмоқда, ер юзининг ҳамма жойларидаги миллион-миллион томошабинлар маданий турмушининг тобора муҳим қисмига айланиб бормоқда.

Кўпдан-кўп халқаро кинофестиваллар орасида Тошкент фестивали ўз аҳамиятини ва беқиёс қиёфасини касб этди, деб айтсам, хато қилмаган бўламан, деб ўйлайман. Бу ерда турли мамлакатлар ва регионларнинг жуда хилма-хил шароитларда ишлаётган вакиллари тўла тенг ҳуқуқлилик вазиятида учрашадилар. Аммо улар ўртасидаги барча тафовутларга қарамай фестиваль қатнашчиларини, мезбонларини ва меҳмонларини бетакрор ва ўзига хос бўлган ҳар бир миллий маданиятнинг муттасил ривожланишидан, ўзига хос ноёб бўлган ҳар бир талантнинг камол топишини, шунингдек ҳамкорликни мустаҳкамлашдан астойдил манфаатдорлик бир-бирига яқинлаштирмоқда, чунки бугунги кунда кинематографияларнинг самарали баҳамжиҳат ҳаракатисиз ва ижодий тажрибани баҳам кўрмасдан туриб кино ижодиятини тасаввур этиш мумкин эмас.

Тошкент фестивалининг экрани — инсон ғам ғуссаси ва қувончини, унинг меҳнати ва муҳаббатини, уқубатлари ва умидларини тасвирлайдиган экрандир, халқларнинг ўз озодлиги йўлидаги, миллий мустақиллик, ижтимоий ва маданий тараққиёт йўлидаги кураши тарихидир.

Санъат асарлари турмушни акс эттирибгина қолмайди, улар уни ўзгартиришда фаол қатнашади. Халқаро вазият кескинлашган ҳозирги шароитда санъаткорнинг бурчига масъулият билан ёндашувчи кино арбоблари дунёдаги барча халқлар ўртасида ишонч муҳитини мустаҳкамлашга салмоқли ҳисса қўшаоладилар.

Ўзининг миллий маданиятини зўр бадиий куч билан ва гражданлик масъулиятини ҳис этган ҳолда ривожлантирадиган, халқларнинг реал турмуши ҳақида ҳикоя қиладиган, инсон ва инсониятнинг энг яхши келажаги учун кураш жараёнларини кўрсатиб берадиган фильмларни жамоатчилик йўли билан қўллаб-қувватлашни биз фестивалнинг олий мақсади деб биламиз.

Биз аминмизки, деди сўзининг охирида Ф. Т. Ермаш, Тошкент фестивали Осиё, Африка ва Лотин Америкаси мамлакатлари кино санъатининг ошиб бораётган кучи ва аҳамиятини яна бир карра кўрсатади.

В. И. Ленин номли Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик Фанлари Академияси Ўрта Осиё бўлими президиумининг раиси С. Х. Йўлдошев кинофестиваль қатнашчиларини табриклади. Бизнинг партиямиз, деди олим, Лениннинг тинчлик тўғрисидаги васиятларини муттасил амалга ошириб келмоқда. Кинематографиячилар Тошкент учрашувларининг шиори ҳар бир совет кишисига яқин ва азиз эканлигининг боиси ҳам ана шундадир. Бу шиорнинг тинчлик сўзи билан бошланиши ҳам бежиз эмас.

В. П. Чкалов номли Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг токари, Улуғ Ватан уруши ветерани Б. Ф. Киселев кино санъаткорларига мурожаат қилиб, ер юзидаги барча софдил кишилар тинчлик тўғрисида ўйламоқдалар, тинчлик учун курашмоқдалар, деди. Фестивалнинг олижаноб мақсадлари ҳар бир оддий кишига, халқлар ўртасида тинчлик ва дўстликка интилаётган кишиларнинг ҳар бирига тушунарлидир. Биз фарзандларимизнинг порлоқ келажаги учун курашаётган кино арбоблари билан яна учрашганимиздан хурсандмиз, уларни заводларимизнинг цехларида, қурилиш майдончаларида қувонч билан кутиб оламиз.

Биз, совет йигит ва қизлари бахтиёр замонда дунёга келиб яшамоқдамиз, мана ўттиз беш йилдирки, мамлакатимиз узра осмон мусаффо бўлиб турибди, — дейди Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институтининг студенти Д. Жамолова. Биз бутун планетага тинчлик қуёши нур сочавериши учун ҳамиша курашаверамиз. Бизнинг тенгқурларимиз, ёш кинематографиячилар Тошкент фестивалига олиб келган фильмлар ҳам тинчлик ишига хизмат қилишини биламиз.

Тошкент шаҳар ижроия комитетининг раиси В. О. Козимов кинофестиваль қатнашчилари ва меҳмонларига мурожаат қилиб, Ўзбекистон пойтахтининг барча аҳолиси номидан уларга ижодий муваффақиятлар, ҳамжиҳатлик, яхши кайфият тилади. Тошкентни жаҳондаги кўпгина шаҳарлар билан боғлаб турган дўстлик алоқалари ўсмоқда ва мустаҳкамланмоқда, деб таъкидлади у. Бизнинг шаҳримиз энг олижаноб иш — планетада тинчликни мустаҳкамлашга хизмат қилувчи кўпгина халқаро учрашувлар ўтказиладиган жой бўлиб қолди. Анъанавий кинофестиваллар бунинг ёрқин далилидир.

Делегацияларнинг вакиллари Осиё, Африка ва Лотин Америкаси мамлакатлари VI Халқаро кинофестивалининг байроғини кўтарадилар. Болалар кино усталарига гуллар тақдим этадилар.

Осиё, Африка ва Лотин Америкаси мамлакатларининг VI кинофестивали очилди.

СССР ва Ўзбекистон ССРнинг давлат гимнлари янграйди.

Тошкент Халқаро киноанжумани очилишига бағишланган тантанада Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосарлари иштирок этдилар.

(ЎзТАГ).

ФЕСТИВАЛЬ РУҲИ — ОЛИМПИАДА РУҲИГА МОС

20 май куни совет ва чет эл журналистлари учун уюштирилган матбуот конференциясида Тошкент Халқаро кинофестивалининг меҳмони «Олимпиада—80» ташкилий комитети раисининг биринчи ўринбосари, Халқаро олимпиада комитетининг вице-президенти В. Г. Смирнов гапириб, Тошкент кинофестивалининг «Тинчлик, социал тараққиёт ва халқлар озодлиги учун!» — деган шиори Олимпиада ҳаракатининг руҳи ва принципларига яқин, деди. Олимпиада байроғи остида бирлашган ёшлар тараққийпарвар санъат арбоблари сингари ўша фикр, ўша идеалларга амал қилмоқдалар.

У Москвада Олимпиада ўйинларини тайёрлаш ва ўтказиш билан боғлиқ бир қанча саволларга жавоб қайтарди. В. Г. Смирнов Америка маъмурияти Москва Олимпиадасини бойкот қилишга қаратилган фаолиятни авж олдириб юборди, деб таъкидлади. Тарихда мисли кўрилмаган бундай хатти-ҳаракат аслида бутун Олимпиада ҳаракатини барбод этишга олиб боради. Миллий Олимпиада комитетларига тазйиқ кўрсатиш, қора ниятдаги сиёсатдонлар фойдаланаётган ножўя усуллардир.

Шуларга қарамай, Олимпиада бўлади! 102 давлат жаҳон спортининг катта кўригида қатнашажагини таъкидлади. Бир қанча ҳолларда миллий Олимпиада комитетлари ўз мамлакатларининг ҳукуматлари кўрсатаётган тазйиққа қарамай, Олимпиадани қатъиян ёқлаб чиқмоқда.

Бир қанча мамлакатларда бу муаммолар ҳали муҳокама қилинаётганлигини ёки Москва Олимпиадасида қатнашиш имконияти таъминланганлигини ҳисобга олиш лозим. Ҳар ҳолда жаҳондаги барча тараққийпарвар жамоатчилик, ҳамма ҳақиқий спортчилар Олимпиадани ёқлаб чиқмоқдалар, деб бемалол айтиш мумкин.

— Америка маъмуриятининг тақиқлашлари Олимпиадага техникавий тайёргарликнинг боришига таъсир кўрсатгани йўқми!

— Биринчи навбатда «Олимпиада—80»га ашёлар етказиб бериш шарафига мойил бўлган АҚШ фирмалари ва компаниялари зарар кўрди. Бу ерда гап улар ҳозир кўрадиган зарарлар тўғрисидагина эмас, бўлғуси буюртмачиларнинг шу фирмаларга ишончи йўқолганлиги тўғрисида ҳам бораётир. Олимпиадага тайёргарликнинг боришига келганимизда ишлар бирон-бир «коньюнктура»га, шу жумладан, сиёсий сабабларга боғлиқ бўлмайдиган қилиб ташкил этилган.

— Олимпиадага тайёргарлик графигига қандай риоя этиляпти!

— Ҳозир олимпиадага тайёргарлик амалда тугади. График май ойи охиригача қолган ҳамма ишлар бажариладиган қилиб тузилган. Июнда эса спорт базаларини текшириб кўришга ўтилади. Бу ерда махсус тайёргарликдан ўтган ходимлар вахтани қабул қилиб олмоқдалар.

Олимпиадага 160 минг киши хизмат қилади. Шу жумладан, Олимпиадада қатнашадиган спортчиларнинг тилларини биладиган гидлар бўлади.

Халқаро олимпиада комитети ва олимпиаданинг ташкилий комитети Олимпиада хартиясига амал қилиб, бир қанча миллий комитетларнинг маросимлар хусусидаги истакларини ҳисобга олди. Олимпиада қатнашчиларига ўз давлатларининг байроғи остида ёки миллий Олимпиада комитети ёхуд Халқаро Олимпиада комитети байроғи остида чиқиш-чиқмасликни мустақил белгилаш имконияти берилди. Гимнларни ижро этиш тартиби ҳам шунга мувофиқ белгиланди.

Асосий хулоса шуки, деди пировардида В. Г. Смирнов, Москва Олимпиадаси белгиланган муддатда очилади ва юксак ташкилий даражада ўтади. (ЎзТАГ).

ФЕСТИВАЛНИНГ КАТТА МАТБУОТИ

20 май куни Осиё, Африка ва Лотин Америкаси мамлакатлари Тошкент халқаро кинофестивали ҳузурида ишлаётган совет ва чет эл мухбирлари учун биринчи матбуот конференцияси бўлиб ўтди.

Ташкилий комитетнинг вакиллари жаҳондаги энг йирик санъат кўрикларидан бири бўлмиш шу киноанжуманнинг характери ва кўлами билан журналистларни таништирдилар. Фестивалнинг «Тинчлик, социал тараққиёт ва халқлар озодлиги учун!» деган шиори юзга яқин мамлакат, халқаро ва миллий ташкилот вакилларини VI Тошкент фестивалига жалб қилди.

Фестиваль экранида кўрсатиш учун 130 дан ортиқ бадиий фильм ва 100 та ҳужжатли фильм келтирилди. Улар Санъат саройининг икки залида, шунингдек Ўзбекистон пойтахтининг бошқа 10 та кинотеатрида намойиш этилади.

Фестиваль қатнашчилари ва меҳмонлари учун катта маданий программа кўзда тутилган, улар Ўзбекистоннинг ҳаёти билан таниша оладилар.

Фестивални ёритишда кўпгина мамлакатлардан келган ўнлаб журналистлар қатнашмоқдалар. (ЎзТАГ).

ТОНГГИ ГАЗЕТАЛАРДА

✦ КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев расмий дўстлик визити билан Совет Иттифоқига келган РКП Марказий Комитети Сиёсий Ижроия Комитетининг аъзоси, РСР ҳукуматининг Бош министри И. Вердецни 20 май куни Кремлда қабул қилди.

Бўлиб ўтган суҳбатда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин иштирок этди.

Суҳбат самимий, ўртоқлик вазиятида ўтди.

✦ Кеча куннинг иккинчи ярмида РКП Марказий Комитети Сиёсий Ижроия Комитетининг аъзоси, РСР ҳукуматининг Бош министри И. Вердец Москвадан Будапештга жўнаб кетди.

Бугун Тошкент тўқимачилик комбинатида

• Мураббийчилик ҳаракатига — кенг йўл

УСТОЗ БЎЛИШ ОСОН ЭМАС

Меҳнат отпускасидан қайтган Людмила Викторовна цех бошлиғи хонасига кирганида, Вазген Иванович Лусенян қандайдир қоғозларни кўздан кечирмоқда эди. Ўрта бўйли, қирра бурунли цех раҳбари ўрнидан туриб, унга пешвоз чиқди, саломаликдан сўнг:

— Ўтиринг-чи. Сиз билан маслаҳатли иш бор эди,— деди у жиддий оҳангда. — Биз Сизни яна ҳунар билим юртининг 2-пиликлаш группаси ўқувчиларига ишлаб чиқариш мастери этиб тайинламоқчимиз. Сизнинг бу соҳада анча тажрибангиз, энг муҳими, ёшлар билан ишлаш қобилиятингиз бор.

— Ахир...

— Тўғри, — унинг гапини бўлди Вазген Иванович,— ҳозир бу группага мастер Л. Смирнова раҳбарлик қилмоқда. Афсуски, тажрибасизлигиданми ё бошқа сабаблар борми, ҳар қалай ишлар жойига тушмаяпти. Прогулчилар кўп. Хуллас, ишлар чатоқ. Бугун группанинг ишлари, ўқишлари билан танишинг. Эртадан иш бошлайсиз. Келишдикми?..

Людмила Викторовна «келишдик» дегандек бош қимирлатди ва цехга чиқди..

Цехда иш аллақачон бошланган. Людмила Викторовна аввал цехнинг билим юрти ўқувчилари машғулот ўтказаётган участкасига ўтди. Бу участкада ўнта пиликлаш машинаси бўлиб, деярли ҳамма машина тўхтаб турарди. Ҳув чеккадаги, пиликлаш машинасини ёшгина икки қиз ишга туширишга уринар, аммо ҳеч бир иш чиқаролмай хуноб бўлишарди. «Вазген Иванович иш чатоқ, деб секингина айтган экан-да! Иш бошланганига ярим соат бўлибдики, иккитагина ўқувчи машғулотга келибди, холос. Ҳа, аҳвол жуда ёмон». У шу хаёллар билан қизлар томон юрди.

Шу пайт қаердандир келган мастер Л. Смирнова қизларга дакки бера бошлади:

— Мен сизларга нима деган эдим? Мен сиз машинага қўл текказманглар демабмидим? Биласизми, бир машина неча сўм туради? Сенлар ўн йил ишлаб ҳам буни тўлай олмайсизлар. Қолганлар қани? Куяр бўлсам, куйиб бўлдимку, сенларнинг дастингдан...

У қизлардан жавоб кутмасди. Аҳвол ёмон эканлиги шундоққина сезилиб турарди. Қизлар бунга кўникиб қолишган бўлса керак, индамай, бошларини ҳам қилиб туришибди.

Людмила Викторовна мастер билан саломлашиб, қизлар олдида уни мулзам қилишни истамади, шекилли, уни бир чеккага чақириб, эртадан бошлаб группага раҳбарлик қилиш ўзига топширилганлигини айтди.

— Вой, худога шукур-эй. Булар билан қандай ишлайсиз-а, Людмила Викторовна. Булар ёшлар эмас, бало-ку, бало...

— Ишлаймиз, — деди, сўнг ўзига таъкидлагандек қўшиб қўйди: — Керак экан ишлаймиз.

У бир-икки аччиқ гап айтмоқчи бўлди-ю, аммо, «Ҳайф сенга устозлик» дегандек бир қараб олди ва қизлар ёнига кетди.

Ҳали машинани уддалай олмаётган қизлар шу группанинг ўқувчилари Оля Йўлдошева билан Людмила Маткаримовалар экан. Улар резина валларини тозалаш мақсадида пиликлаш механизмини очишгану, аммо уни қайтиб жойига туширолмай қийналишаётган эди. Людмила Викторовна бу механизмни очиш ва ёпишни 4— 5 карра такрор кўрсатди, сўнг уларни синаб кўрди. Машина ишга тушди.

Мастер шу бугуноқ группада мажлис чақиришга аҳд қилди. Шу мақсадда билим юртига борди. Назарий машғулот хонасида группанинг 7 нафар қизигина шуғулланишарди. Қолганлар қани?

Мастер бу группа билан ишлаш чинакамига оғир эканлигини ҳис этди. Шу куни группада мажлис ўтказилди. Маълум бўлишича, группа старостаси кичкинагина қиз бўлиб, ҳеч ким унинг гапини тингламас, группа комсорги сайланмаган экан. Группа старостасининг гапларини диққат билан тинглаган мастер ўқувчиларга савол ташлади:

— Шаҳар газлама магазинларига ким кўпроқ тушиб туради?

Тўсатдан меҳнат интизомига ҳеч алоқаси йўқдек кўринган бу савол ҳамманинг диққатини жалб этди. Лекин ҳеч ким жавоб бермади.

— Газлама магазинларида ип-газламалар танқис. Нима учун? Ким бу ҳақда чуқурроқ мулоҳаза қилган? Мана ўқиш бошланганига уч ойдан кўпроқ вақт ўтибдики, ҳеч ким касбни, ҳатто тўла бўлмасада, ўзлаштириб олмаган. Ҳолбуки, яна беш ойдан сўнг сизлар малакали ишчи гувоҳномасини оласизлар ва мустақил ишлай бошлайсизлар. Аммо, касбни эгаллламагансизлар, мустақил ишлай олмайсизлар, белгиланган план эса бажарилмайди. Прогул қиласиз. Натижада ой сайин ўнлаб тонна пилик ишлаб чиқарилмайди, пилик бўлмаса ип йўқ, ип йўқ бўлса газлама. Мана кўраяпсизми, сиз фақат ўзингизга эмас, балки халқимизга, Ватанимизга ўзингиз билмаган ҳолда зарар келтирасиз. Беихтиёр ип-газлама танқислигида айбдор бўлаяпсиз.

Мастер бу гапларни шошилмай, қизишмай гапирди. У ўз гапи тингловчиларга қандай таъсир этаётганини билишга уринган нотиқдай уларга синчковлик билан тикилмасди. У ёшлар психологиясига ижобий таъсир этувчи мантиқ кучига ишонарди.

Орадан икки ой вақт ўтди. Группа қизлари ташаббускор чиқиб қолишди. «Марра — иккита пиликлаш машинасига хизмат қилиш». ташаббусини группанинг янги сайланган старостаси Оля Маткаримова бошлаб берди. Кўп ўтмай, группкомсорг Люда Маткаримова, Оқмарал Алдаберганова, Ира Епишина каби ўқувчилар старостанинг изидан бориб, 2 та пиликлаш машинасига хизмат қила бошлашди. Ҳозирги кунда 2 та пиликлаш машинасига хизмат қилиш — группанинг барча ўқувчилари эгаллаган марра бўлиб қолди.

Бу устоз, Людмила Викторовнанинг группаси ўқувчиларининг илк муваффақиятлари эди.

— Ютуқлар осонликча қўлга киритилмади,— дейди Людмила Пўлатова, — группадаги йигирма ўқувчининг ўз характери, ўз дунёқараши бор. Ҳар бири бир олам. Уларнинг характерига, имконият ва қобилиятига қараб муомала қилиш, ёш авлодни тарбиялаш осонми?!.. Мен бу борада тажрибамга таяниб иш кўрдим. Ёшлар билан беш йилдан буён доимий мулоқатдаман. Ҳолбуки, 1975 йилдан буён шу кунгача учта группага раҳбарлик қилдим. Бу менинг тўртинчи группам. Ўнлаб шогирдларим ҳозирги кунда цехимизнинг илғор ишчиларидир. Шогирдларимдан З. Хушвақтова, Г. Жуманова каби пиликловчилар социалистик мусобақанинг доимий ғолиблари бўлишяпти.

Унинг гапидан ўз ишидан қониқиш, фахрланиш оҳангини илғаб олиш қийин эмасди. Людмила Викторовна Пўлатова бу группа қизлари ҳам ишлаб чиқаришнинг илғор ишчилари, кекса ишчи авлодининг муносиб ўринбосарлари бўлиб етишишига ишонади. Ишонч — мураббийнинг улуғ фазилатидир.

Ҳ. САЙДУЛЛАЕВ.

• Қурувчилик касбини ардоқлаётганлар

УСТА БИНОКОР

Уста Абдувопи ака номини кўпчилик иззат ва ҳурмат билан тилга олади. Билимдон, меҳнатсевар бу инсон ўз умрининг салкам 50 йилини бинокорлик касбига бағишлади. Доимо ўзига талабчан, куйди-пишди Абдувопи ака шу касб туфайли элда обрў орттирди. Шунинг учун ҳам кўпчилик уни «қўли гул уста» деб бежиз айтмайди.

Элнинг эъзози, бундай ҳурмат-эътибори катта ўғил Абдуғанида ҳам ота касбига ихлос уйғотди. У отасига ҳавас қилар, ўз касбидан бахт-иқбол топган падари бузрукворининг ишчанлиги, ширинсўзлиги, фидоийлиги билан чексиз фахрланар эди. Кунларнинг бирида Абдуғани: «Ота, сизнинг касбингиз ғоят шарафли-да. Сиз қурувчилар доимо кишиларга қувонч улашасизлар. Мен ҳам 7-синфни тугатиб қурилиш техникумигами, билим юртигами кириб ўқиш ниятидаман...» деди.

Бир сўзли, айтганини қиладиган йигит эмасми 7-синфни битирди-ю, тўғри ҳунар-техника мактабига келиб ҳужжат топширди. Мактабнинг ғишт терувчилик бўлимида амалий машғулотларни бошлаб юборди. Абдуғани мактабни аъло баҳолар билан тугатгач, янги бунёд этилаётган Чилонзор қурилишларига йўлланма олди. 153-трест бинокорлари кўзларидан «ўт» чақнайдиан ўспиринни мамнун кутиб олишди. Ёш қурувчи ишга дастлабки келган пайтлари бироз қийналди. Бино пойдеворларини тиклаш ва бурчакларини текис чиқаришда уста ғишт терувчилардан ўрганди. Ишда учраган ҳар қандай қийинчиликларни енгишга ҳаракат қилди. Ўз устида кунт билан ишлади. Ота ўгитларига амал қилди. Бир-биридан шинам турар жойлар, маданий маиший объектлар қурилишларида фидойилик кўрсатиб, ҳамкасблари ўртасида шуҳрат қозонди. Уста бинокорлар сафидан ўрин олди. Чилонзорнинг Муқимий, Халқлар дўстлиги кўчаларида, 16, 17, 18-кварталларда шинам ва бежирим турар жой биноларини қуришда бой тажриба орттирди.

Интилганга толе ёр дейишади. Абдуғани ўз касбини эъзозлаб, унга меҳр қўйиб ишлаб, катта ютуқларни қўлга киритди. Кўп ўтмай уни 12-қурилиш трестига қарашли 49-бошқарманинг Т. Самиғов бошлиқ бригадасига ишга таклиф этишди. Тошкент қурилишларида ишлаб катта шуҳрат қозонган, Н. Злобин методи асосида ишлаш ташаббускори, шонли меҳнатлари учун Ленин ордени билан тақдирланган Тўлқин Самиғов бошлиқ бригада аъзолари сафига қўшилган Абдуғани Валиев ўз меҳнати билан кўпчилик ўртасида эътибор қозонди. Йўлдош Абдуллаев, Ўрин Олтоев, Қобул Юнусов каби йигитларни шогирдликка қабул қилиб, уларни бинокорлик сирларини пухта эгаллашга, ҳар бир ишга кунт ва садоқат билан киришишга ундади. Трест раҳбарлари, бошқарма маъмурияти билан маслаҳатлашиб, қобилиятли ёшлардан махсус ғишт терувчилар звеносини тузди. Звенонинг 15 кишилик аҳил коллективи ҳамжиҳатлик билан ишлаб ўзларига юклатилган вазифаларни муваффақиятли адо этдилар. Уларнинг самарали меҳнати туфайли шаҳримизнинг Оқтепа массивидаги, «Марказ-13» кварталидаги 4, 5, 10, 11, 17, 18-уйлар муддатидан бир ой илгари сифатли фойдаланишга топширилди.

Абдуғани изланувчан қурувчи. У ўз шогирдларида бир касб билан чегараланиб қолмаслик, фақат ғишт терувчилик эмас, сувоқчилик, дурадгорлик касбларини ҳам эгаллашга ҳавас уйғотди. Бу борада ўзи намуна кўрсатиб электр пайвандчи, сувоқчиликни ҳам пухта ўрганди.

— Бир йигитга қирқ ҳунар ҳам оз. Ота-боболаримизнинг бу наклида ҳикмат жуда кўп,— дейди у шогирдларига.

Ҳалол меҳнат инсонни улуғлайди. Абдуғани Валиевнинг самарали меҳнатлари унга бахт-иқбол келтирди. Партия ва ҳукуматимиз уни Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан тақдирлади. Унинг шогирдлари ҳам эндиликда бригада бошлиғи, прораб бўлиб ишлашаяпти. Уларнинг ҳам кўксида орден ва медаллар...

Тажрибали звено бошлиғи А. Валиев меҳнат қилаётган бригада шу кунларда «Халқлар дўстлиги» майдонида тикланаётган 46 квартирали янги турар жой биносида меҳнат қилишяпти. Қурилиш Н. Злобин методи асосида олиб борилаяпти. Султон Икромов, Бахтиёр Иброҳимов, Абдуғани Валиев бошлиқ звенолар қурувчилар куни шарафига юксак социалистик мажбурият қабул қилиб, объектни муддатидан бир ой олдин ҳамшаҳарларимизга туҳфа этишмоқчи.

Ҳозир бинонинг 4-қаватида қурилиш ишлари давом эттириляпти. Акрам Шоҳакимов, Соип Боймуҳамедов, Юсуф Маҳкамов, Султон Икромов каби бинокорлар социалистик мусобақанинг олдинги сафида бориб ойлик, квартал топшириқларини доимо шараф билан уддалаб келмоқдалар. Звено бошлиғининг ўзи эса бошқаларга ўрнак кўрсатиб, кунига 2,5 — 3 минг донадан ғишт теряпти.

— Бу йил Совет халқи КПСС XXVI съездига тайёргарлик кўрмоқда. Звеномиз аъзолари ҳам съездни муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олишга ҳозирлик кўрмоқда,— дейди А. Валиев.

Дарё сувини баҳор тоширади, инсон қадрини меҳнат оширади. Касбига меҳр қўйиб ҳалол меҳнат қилган А. Валиев отаси изидан бориб меҳнатдан бахтини топди.

...Уста Абдувопи ака бугун тўнғич ўғли Абдуғаниникида, набиралари билан гурунглашиб ўтирибди. Келини Ҳакимахон ҳам қайнотасига парвона... Эшикда машина товуши эшитилди. Абдуғанининг кенжа қизи «адам келдилар» дея шошилиб, кўчага отилди. Уста ҳам мамнун қиёфада ташқарига қаради. Баланд бўй, тўладан келган ўғил ота томон қучоқ очиб келди. Узоқ бағрига босди. Уста Абдувопи ота ҳам қувончини яширмай ўғлининг қадоқ қўлларини силади. Устанинг ажин босган юз-қўлларида севимли ўғлига бўлган меҳр ва муҳаббат жилва қилар, ўғлидан мамнунлиги шундайгина сезилиб турарди..

Х. ШАРИПОВ,
Ф. АБДУРАҲИМОВ.

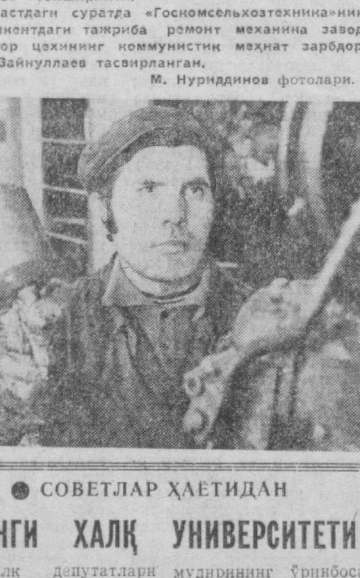

Коммунистик меҳнат зарбдори Наталья Опёнишева (юқорида) Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги номли тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасида узоқ йиллардан бери самарали меҳнат қилиб келади. Ҳозир у ўн биринчи беш йиллик ҳисобига маҳсулот топширяпти.

Пастдаги суратда «Госкомсельхозтехника»нинг Тошкентдаги тажриба ремонт механика заводи мотор цехининг коммунистик меҳнат зарбдори С. Зайнуллаев тасвирланган.

М. Нуриддинов фотолари.

• СОВЕТЛАР ҲАЁТИДАН

ЯНГИ ХАЛҚ УНИВЕРСИТЕТИ

Халқ депутатлари Ҳамза район Совети ижроия комитети социал таъминотчилар ўз билимларини оширишларига алоҳида эътибор бермоқда. Районда ташкил этилган социал таъминот халқ университетида

КЕЧА

навбатдаги машғулот бўлиб ўтди. Университет тингловчилари — райондаги саноат, корхоналари, қурилиш ташкилотлари ва муассасалар меҳнаткашларини давлат пенсиясига тақдим этувчи ва расмийлаштирувчи вакиллари «Имтиёзли давлат пенсияси ҳамда имтиёзли миқдорда пенсия тайинлаш тўғрисида»ги лекцияни тингладилар. Лекцияни Тошкент шаҳар социал таъминот бўлими мудирининг ўринбосари Т. П. Мишина ўқиди. Ойда бир марта бўладиган университет машғулотларида Социал таъминот министрлигининг мутахассислари, «Билим» жамияти шаҳар, район ташкилотларининг мутахассислари лекция ўқийдилар, тингловчиларни соҳа янгиликларидан хабардор қиладилар, саволларга жавоб берадилар.

Киров район партия ва ижроия комитети ташаббуси билан бошланган бундай халқ университети ҳозир шаҳримизнинг ҳамма районларида ишлаб турибди. Бу райондаги икки йиллик халқ университетини тингловчилар икки бор тамомлашди. Куни кеча Фрунзе районида ҳам шундай университет иш бошлади.

Республика бўйлаб

НАМАНГАН. «Пятилетка» нотўқима материаллар фабрикасида тайёр маҳсулотлар — техника салфеткаларининг сифатини кўриб чиқиш қўл иши ҳисобланар эди. Энди эса бу ишни машина бажармоқда. Машинани рационализаторлар бригадаси: фрезерчи Исмоил Ҳалилов, газ пайвандчи Олег Лямин, механик Валентина Ларинлар тайёрладилар. Бу машинада ишлаш учун қўшимча киши бўлиши талаб қилинмайди: мастер ёрдамчиси асосий ишдан ажралмаган ҳолда уни кузатиб бора олади.

Янгилик йилига 2500 сўм самара беради.

∴ ∴ ∴

ХОНҚА. Маҳаллий пахта заводининг меҳнаткашлари Хоразмда биринчи бўлиб янги пахта ҳосилини қабул қилишга тайёр эканликларини маълум қилдилар. Н. Ўрунов, Р. Рўзметов, К. Ҳамроев бригадалари ўтган йилги пахтани қайта ишлашни тугаллаганлари заҳотиёқ зарбдор суръатлар билан завод асбоб-ускуналарини капитал ремонтдан чиқардилар. Ремонт жараёнида қўшимча тола регенератори ўрнатилди — энди тозалаш машиналарининг иккала батареяси ҳам ана шу қурилма билан таъминланган. Бу эса ишлаб чиқариш чиқитларига деярли йўл қўймаслик, жуда кўп хом ашё ва маблағни тежаш имконини беради. Иккита янги вентилятор қурилмаси эса ишлаб чиқариш чангини махсус ютқичлар - циклонларга йиғиб олади. Бу эса меҳнат шароитини анча яхшилайди.

∴ ∴ ∴

ХИВА. Гилам комбинати посёлкасида байрам: янги болалар боғча-яслиси 380 нафар кичкинтойни қабул қилди. Энди уларнинг оналари цехларда хотиржам меҳнат қилишлари мумкин. Чунки кичкинтойларни малакали мутахассислар тарбиялайдилар. 167-қурилиш коллективи кенг, қулай ётоқхоналари, ўйин хоналари, ванна, душ ва бошқа хизматлар билан таъминланган ана шу боғча учун «яхши» баҳога сазовор бўлдилар.

Гилам тўқувчилар шаҳарчасида ҳозир йигирмата кўп квартирали уй бор. Иккита ётоқхона, магазин ва бошқа маданий-маиший объектлар барпо этилмоқда. Яқинда гилам тўқувчиларнинг ўз стадиони вужудга келтирилади.

(ЎзТАГ).

ИСТЕЪМОЛ БУЮМЛАРИГА — КЕНГ ЙЎЛ

СИФАТЛИ ПОЙАФЗАЛ КЎПАЙДИ

Шаҳримиз саноат корхоналари ўртасидаги социалистик мусобақада фаол иштирок этаётган 2-пойафзал фабрикаси коллективининг йил бошидан бери реализация қилган маҳсулоти 6 миллион сўмликдан ошди.

Бундай катта муваффақиятга Маҳфуза Тоҳирова, Насиба Қурбонбекова, Белла Кряжева, Одил Боймуродов каби ишчиларнинг ташаббускорлиги туфайли эришилди.

Корхона коллективи бу йил истеъмолчиларга салкам 19 миллион сўмлик пойафзал буюмлари етказиб беради.

Ш. ҲИДОЯТОВА.

ЖАҲОН ОЙНАСИ

ТАСС МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

ҲОСИЛ УЧУН ЖАНГ

ГАВАНА. Шу кунларда Кубада шакарқамиш ўриб-йиғиб олиш якунловчи даврага кирди. «Миллионер» номи учун — 1 миллион ва ундан кўп арроб (1 арроб 11,5 килограммга баравар) шакарқамиш ўриб олиш оммавий ҳаракатининг иштирокчилари бу йилги ҳосил учун кураш йўлида биринчи сафларда бормоқдалар.

Шакарқамишни ўриб олиш ва қайта ишлашнинг бу йилги мавсуми оролда шу кампания иштирокчиларини, уларнинг зиммага олган юксак мажбуриятимизни бажарамиз деб берган ваъдаларини чинакам синовдан ўтказди. Дастлаб орол устида пайдо бўлган бўрон шакарқамиш майдонларига зарар етказди. Шундан кейин кўп майдонларда касаллик пайдо бўлди ва ниҳоят кўпгина вилоятларда об-ҳаво шароитининг ноқулай келиши ўрим-йиғим суръатларига ва шакарқамиш ўриш комбайнларининг кенг майдонларда ишлатилишига халақит берди. Мана шунинг учун ҳам бир миллион арроб шакарқамишни ўриб олиш анча қийинроқ бўлди. Бу йил икки мингдан кўп мачетеро бригадалари шунча шакарқамиш ўриб олиш мажбуриятини қабул қилган эдилар.

Ҳозиргача бир мингдан ортиқ бригада ўз олдига қўйган мақсадни бажариш арафасида турибди. «Антонио Масео» ва «Ла Плата» коллективлари ҳозирнинг ўзидаёқ олтинчи миллион арроб шакарқамишни ўриб олиш учун курашмоқда.

ЭКИШ АРАФАСИДА

ПНОМПЕНЬ. Кампучияда мамлакатнинг асосий қишлоқ хўжалик мавсуми ёмғирлар мавсуми экиш кампаниясига тайёргарлик ишлари бошланди. Халқ революцион маъмурлари экишни ўз вақтида ўтказиш юзасидан барча чораларни кўрмоқдалар. Янгидан-янги ўзаро ёрдам группалари тузилмоқда, қишлоқ хўжалик машина-механизмлари тақсим қилинмоқда. Вилоятлардаги деҳқонларга ва меҳнат коллективларига 8 минг тоннадан зиёд уруғлик шоли топширилди. Деҳқонлар ҳозиргача экиш ўтказиш учун зарур бўлган уруғлик фондининг деярли ярмини олдилар. Дон эса ҳамон келиб турибди — бу донни Кампучияга қардош социалистик мамлакатлар етказиб бермоқдалар, халқаро ташкилотлардан келтирилмоқда. Шу кунларда Совет Иттифоқининг совғаси — икки юздан кўпроқ трактор Кампучия далаларига чиқади.

Кампучия Халқ Революцион армиясининг жангчилари дала ишларини бажаришда фаол қатнашмоқдалар. Улар аҳоли билан биргаликда ирригация иншоотларини тикламоқдалар, янгиларини барпо этмоқдалар. Бу йил бир ярим миллион гектардан кўпроқ майдонга шоли экилади. Бу эса ўтган йилдагидан икки баравардан зиёд кўпдир.

Ҳиндистонда қурғоқчилик

ДЕҲЛИ. Қуруқ жазирама об-ҳаво марказий, шимолий ва жануби-ғарбий Ҳиндистоннинг 11 штатида кучли қурғоқчиликни вужудга келтирди. Бу штатларда 220 миллион киши ёки мамлакат бутун аҳолисининг учдан бир қисми истиқомат қилади. Донли экинлар, жут ва пахтанинг асосий қисми етиштириладиган Уттар-Прадеш, Бихар, Ражастхан, Ғарбий Бенгалия ва Мадхья-Прадеш штатларида айниқса оғир аҳвол юз берди. Бу штатларда мисли кўрилмаган иссиқ ҳаво экинларни қуритиб юборди, кўплаб ёнғин чиқарди ва одамларнинг қурбон бўлишига олиб келди. Биргина Уттар-Прадеш штатининг қишлоқ хўжалигига етказилган зарар бир неча миллиард рупияни ташкил қилади.

Мамлакат ҳукумати зарар кўрган районларнинг аҳолисига шошилинч ёрдам бериш планини ишлаб чиқди.

Ҳукуматнинг тавсияларига мувофиқ, қишлоқ жойларида «ишлаганлик учун озиқ-овқат» программаси амалга оширилмоқда. Бу программа аҳолининг иш билан банд бўлишини кўпайтириш ва очарчиликнинг олдини олишга қаратилгандир. Марказий ва маҳаллий маъмурларнинг актив кўмаги билан артезиан қудуқларини пармалаш кенг кўламда олиб борилмоқда, моллар қатъий нархларда сотиладиган магазинлар очилмоқда, озиқ-овқат тақсим қилинадиган пунктлар, болалар учун ошхоналар ташкил этилмоқда. Аҳолини сув ва озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлаш учун армия транспорти ва авиациядан фойдаланилмоқда. Ҳиндистон ҳукумати қурғоқчиликдан азият чеккан штатларга молиявий ёрдам беради ва қарийб 4 миллион тонна озиқ-овқат маҳсулотлари юборади.

ҲОКИМИЯТ ТЕПАСИДА

ТОКИО. Ҳарбий маъмурларнинг буйруғи билан Жанубий Кореянинг бутун территориясида фавқулодда ҳолат эълон қилинди. Ҳамма шаҳарлар ва аҳоли пунктларидаги маҳаллий маъмурлар армия назорати остига олинди, оммавий ахборот воситалари устидан кучайтирилган цензура жорий этилди. Армия ва полициянинг қуролли соқчилари Сеулдаги ҳукумат муассасалари атрофини қўриқлаб турибди. Бир ойдан кўпроқ вақтдан бери студентларнинг ғалаёнлари тинмаётган маҳаллий олий ўқув юртларининг территориясини қўшинлар қуршаб олган.

Сеул режими жабрзулм ва демократик эркинликларни бўғиш сиёсатидан умумхалқ норозилигини ҳарбий куч ёрдамида бостиришга уринмоқда.

Корея ярим оролининг жанубидаги реал ҳокимият Жанубий Корея Марказий Разведка бошқармасининг директори, жамоат хавфсизлиги қўшинларининг қўмондони генерал-лейтенант Чон Ду Хван бошчилигидаги ҳарбийлар қўлига ўтди. Унинг буйруғига биноан ҳар қандай сиёсий фаолият тақиқланди, оппозиция раҳбарлари ва студентларнинг вакиллари қамоққа олиндилар. Обзорчиларнинг фикрича, Жанубий Кореяда ҳақиқий тўнтариш содир бўлди.

ПЕКИННИНГ ИҒВОГАРЛИГИ

ХАНОЙ. Хитой маъмурлари Вьетнам чегараларида ўзларининг иғвогарлик ҳаракатларини кучайтирмоқдалар, дейилади ВСР ташқи ишлар министрлигининг Ханойдаги Хитой элчихонасига юборган ва бу ерда эълон қилинган нотасида.

Хитой ҳарбий хизматчиларининг бўлинмалари 10 ва 11 май кунлари Хоанг — Линшон ва Каобанг вилоятлари районларида Вьетнам территориясига бостириб кирдилар. 13 майда Хатуен вилоятининг чегарадаги аҳоли пунктлари тўплардан ўққа тутилди. Бандитларча хуруж натижасида Вьетнам граждан аҳолисидан ўлган кишилар бор. Чегара районларининг аҳолисига катта моддий шикаст етказилди. Хитой ҳарбий ҳаво кучларининг самолёти 14 майда Каобанг вилоятида ВСРнинг осмон чегарасига 20 километр ичкарига бостириб кирди.

Нотада қуролли иғвогарликлар кучайтирилиши билан айни бир вақтда Хитой маъмурлари Вьетнамга дўқ-пўписа қилаётганликлари уқтириб ўтилади. Пекин чегара районларида кескинликни атайлаб кучайтирмоқда.

ВСР ташқи ишлар министрлиги Хитой томони ҳарбий авантюраларнинг оқибатлари учун тўла жавобгар эканлигини таъкидлаб ўтди.

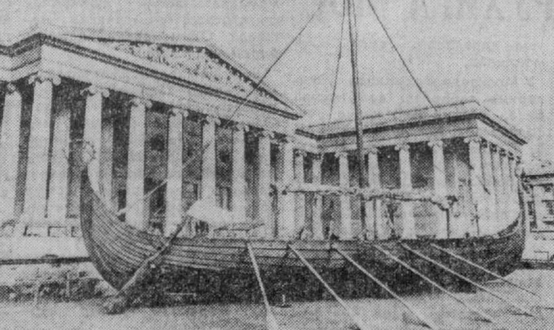

УГАНДАНИНГ ЯНГИ ҲУКУМАТИ

КАМПАЛА. Уганда миллий озодлик фронтининг янги ҳукумати ўтган ҳафтада Годфри Бинаисни мамлакат президенти ваколатларидан маҳрум қилган эди, энди у министрлар кабинетининг янги состави тузилганлигини эълон қилди. Кабинетга граждан шахслардан 24 киши киритилди. Бундан ташқари миллий озодлик армиясининг қўмондони полковник Тито Окело, миллий озодлик армияси ҳарбий штабининг бошлиғи полковник Дэвид Оите Ожок, полковниклар Зедди Маруру ва Уильям Омариалар айни вақтда янги кабинет составига лавозимсиз министрлар сифатида кириши эълон қилинди.

Отема Алимади ташқи ишлар министри лавозини олди, СЭМ Тевунгва ички ишлар министри этиб тайинланди. Мамлакат мудофаа министри вазифасини ҳарбий комитетнинг олти аъзоси ижро этади, деди расмий вакил Уганда радиоси орқали гапириб.

Уганданинг янги ҳукумати составидаги бир аёл — Намирембе Битаманзири маориф министри лавозимини эгаллади.

НОРОЗИЛИК НАМОЙИШИ

ОТТАВА. Америка маъмуриятининг ядровий қуролланиш пойгасини кучайтириш, Ғарбий Европа мамлакатларида энг янги ядровий ракеталарни жойлаштириш йўлига қарши, Пентагоннинг Яқин Шарқдаги ва Форс кўрфази районидаги хатарли ҳарбий авантюраларига қарши норозилик намойиши Ванкуверда бўлиб ўтди. Унда 3,5 мингдан ортиқ киши қатнашди. Намойиш иштирокчилари: «Йўқолсин Першинг—2» ракеталари, яшасин олимпиада ўйинлари», «Йўқолсин ҳарбий машқлар, йўқолсин НАТО ва Норад, яшасин халқлар тинчлиги ва хавфсизлиги!» деган шиорларни кўтариб ўтдилар.

Шундан кейин бўлиб ўтган митингда Британия Колумбияси вилояти тинчлик кенгашининг вакиласи Ш. Дуглас нутқ сўзлади. У канадаликларни Қўшма Штатларнинг ядровий ва оддий қурол-яроғлари хатарли равишда кўпайтирилишига қарши курашни кучайтиришга чақирди. Ш. Дуглас Вашингтоннинг ер юзида тинчлик ишига хавф соладиган мана шу милитаристик йўли хатарли эканини уқтириб ўтди.

ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАНМОҚДА

ХАНОЙ. Вьетнам Коммунистик партияси Марказий Комитетининг бош секретари Ле Зуан Вьетнам халқи қардош Афғонистон халқининг адолатли ишини қатъий қўллаб-қувватлаётганлигини айтди. У Афғонистон Халқ Демократик партиясининг бу ерда меҳмон бўлиб турган делегациясини қабул қилиб, афғон халқи ўртоқ Бабрак Кармал бошчилигидаги Халқ — Демократик партияси раҳбарлигида мустақил, суверен давлат қуриш учун, АҚШ империалистларининг, Хитой экспансиячиларининг ва бошқа реакцион кучларнинг қўпорувчилик ҳаракатларига қарши курашда эришган ғалабаларидан Вьетнам халқи мамнун эканлигини изҳор этди.

ОБЪЕКТИВДА — ЛОНДОН.

СУРАТДА: Британия музейи биноси олдига ўрнатилган викинглар қадимий кемаси нусхаси.

ТАСС фотохроникаси.

«ТИНЧЛИК, СОЦИАЛ ТАРАҚҚИЁТ ВА ХАЛҚЛАР ОЗОДЛИГИ УЧУН»

СУРАТЛАРДА: Ўзбекистон ва Афғонистон кинематографчилари ҳамкорлигида яратган «Афғонистон: революция давом этмоқда» ҳужжатли фильмидан кадрлар.

Сўз—фестиваль қатнашчиларига

ҲАММАСИ ЗАВҚЛИ ВА ЖОЗИБАЛИ

Сингх ХАРБАЖАН,
Ҳиндистон, «Кино юлдузи» журналининг бош редактори.

Мен Тошкент халқаро кинофестивалида беш марта қатнашганман. Ҳаммасида ҳам олам-олам завқ ва тасаввур олганман. Ўша фестивалларда кўрган-кечирганларим, дўстлар билан қилган суҳбатларим, фильмлардан олган таассуротларим менга катта ижодий илҳом берди. Ана шу таассуротларнинг туйғуси мени Совет кинематографияси ҳақида китоб яратиш истагини туғдирди. Шундай қилиб, Тошкент кинофестивал-кинематографчилар маккаси» деган китобни тайёрлашга киришдим. Бу асар ўтган йили Ҳиндистонда нашр этилди.

Китобимда ўзбек киносининг тараққиётини акс эттиришга ҳаракат қилганман. Маълумки, совет кишилари 1941—1945 йилларда фашизм Германиясига қарши матонатли кураш олиб бордилар. Худди ана шу пайтда бепоён Россиянинг турли шаҳарларидан машҳур совет кино усталари вақтинча Тошкентга ўз ижодхоналарини кўчирдилар. Улар ўзбек ҳамкасблари билан ҳамжиҳатликда ишлаб, энг яхши дурдона асарларни яратганлар. Рус кино усталарининг яқиндан берган кўмаги туфайли Тошкентда «Тоҳир ва Зуҳра», «Алишер Навоий» каби тўлақонли фильмлар яратилганлиги қувонарлидир. Мен буларни архив материалларини ўрганиш асосида билиб олдим. Шундан кейин ўзбек киносида довруғ солган «Осиё устида бўрон» фильми бўлди.

Китобимда ўзбек санъаткорларидан Наби Ганиев, Комил Ёрматов, Малик Қаюмов ва бошқаларнинг ижодига доир ўзимнинг фикримни баён этганман. Ана шу китобни фестивалга совға қилиб олиб келдим ва дўстларга улашмоқдаман. Уларда Тошкентнинг манзаралари, фестиваль ўтадиган даргоҳлар, самимий ва қувноқ учрашувлар ҳақида жуда кўп фотосуратлар берилган. Бундан ташқари, мен муҳаррирлик қилаётган «Кино юлдузи» журнали ҳам Тошкент кинофестивалига атаб ўзининг навбатдаги сонида қатор материаллар босиб чиқарди.

Тошкент кинофестивали ўзининг аҳамияти, моҳияти билан ягонадир. Бунда фақат ҳар бир мамлакат кино санъатининг ривожи учун зарур бўладиган масалалар юзасидан баҳслашиш, фақат тажрибаларни ўртоқлашиш мумкин. Бу ердаги мунозараларда айтиладиган фикрлар, кўрсатиладиган фильмларнинг асосий ғояси ва мазмуни турли миллатлар ва турли элатларнинг мустақиллиги, озодлиги учун хизмат қилмоғи керак. Ана шу боисдан ҳам Тошкент фестивали ғоятда обрўли ҳисобланади.

КАТТА АНЖУМАН

Прадиб КУМАР РИМАЛ,
Непал, ҳужжатли фильмлар студияси директори.

Мен Тошкент кинофестивалига биринчи бор марҳамат қилишим. Лекин узоқ йиллардан буён ана шу обрўли фестивалда қатнашиш арзусида эдим. Яхши орзу яхши кунда ушалди.

Тошкент халқаро кинофестивали шиорининг улуғворлиги, қатнашчиларининг кўплиги, географик доирасининг ниҳоятда кенглиги билан диққатга сазовордир. Бу ерда уч қитъадаги кинематографияси тараққий этган ва эндигина ривожланаётган мамлакатларнинг қатнашуви учун қулай шароитлар яратиб берилган. Кинофестиваль биз Непал кинематографчиларини ана шундай кинофестивалда иштирок этишга таклиф этганлигидан ғоятда мамнунмиз.

Менинг мамлакатим санъаткорлари фестивалда қатнашиш билан биргаликда фильм ҳам кўрсатадилар. У «Синдур» («Келинлик нишони») деб аталади. Бу кинода мамлакатимнинг истеъдодли ва талантли актрисаси Менекши Ананд асосий ролни ниҳоятда жозибали ижро этган. У ўзининг маҳорати ва қобилияти билан Шарқ аёлларининг чинакам образини моҳирона ярата олади. Бу актриса Ҳиндистон кинематографияси суратга олган фильмларда ҳам тез-тез қатнашади.

Биз киносанъаткорларнинг асосий мақсадимиз Тошкент фестивалида тажриба орттириш, маҳорат сирларини ўрганиш, дўстлар билан яхши алоқа муносабатларини ўрнатишдир. Бундан ташқари, биз сотиб оладиган фильмлар мамлакатимиз кишиларининг эртанги кунга қандай муносабатда бўлишларида яқиндан ёрдам бериши керак.

ИЖОДНИНГ МАҲОРАТ КЎРИГИ

Амея НГИЯ,
Конго, «Осиф» миллий кино идорасининг директори.

Тошкент кинофестивалида қатнашиш ҳақидаги таклифномани ғоятда бажонидиллик билан қабул қилдим. Осиё, Африка ва Лотин Америкаси мамлакатларининг бу кинофестивали Африкадаги кўпгина ривожланаётган мамлакатларнинг киноси учун ўзига хос ажойиб маҳорат мактаби бўлиб қолади, деган фикрдаман. Ҳозирча менинг мамлакатим санъаткорлари диққатга сазовор бўладиган жуда катта баркамол фильм яратишмаган бўлса ҳам бу иш яқин келгуси йиллар ичида амалга ошиши турган гап. Бу ишда Тошкент фестивали каби халқаро кўриклар яқиндан қудратли куч беради ва қулай восита бўлиб қолади. Чунки биз бундай анжуманда кўп нарсаларни ўрганамиз, ижодий режаларимизни белгилаб оламиз.

Мен Ўзбекистон пойтахтига биринчи марта келишим. Журналист сифатида, кино ижодкори сифатида шу нарсани айта оламанки, Тошкент чиндан ҳам мақтаса мақтагудек гўзал шаҳар экан. Унинг овози ҳақида кўпгина илиқ гапларни эшитганман. Эндиликда бу шаҳарда оддий ва ҳурматли меҳмон бўлиб турибман. Унинг кўчалари, майдонлари, маданият даргоҳлари менга манзур бўляпти. Бу ерда фақатгина кино, санъат, маданият эмас, балки қурилиш, архитектура, хўжалик ишлари жуда ҳам тараққий этган кўринади. Шундай қилиб, Тошкент ҳар томонлама катта таассурот қолдирмоқда.

Менинг мамлакатимда Совет Иттифоқида суратга олинган фильмларни қизиқиш билан кўришади. Улуғ Ватан уруши ҳақида тўлақонлик билан ҳикоя қилувчи «Халоскорлик» фильми қизиқиш билан намойиш этилган. Айни пайтда болалар ҳақидаги фильмларга бўлган талаб ҳам катта. Биз келгусида фарзандларимизни қувонтирадиган ажойиб фильмлар намойиш эта олсак ёки ўз кучимиз билан яратсак беҳад қувонар эдик.

● «Зангори экран» кўрсатувлари

БАХТЛИ ЁШЛАРИМИЗ УЧУН

Республикамиз музика мактабларида, шунингдек, умумий ўрта таълим мактабларида музика таълими ва тарбияси иши тобора ўсиб, ривожланиб боряпти. Ўзбекистон ССР Маориф министрлиги, унинг коллегияси ўқувчи ёшларимизнинг музика таълими, тарбиясини яхши йўлга қўйиш, уни такомиллаштириш борасида муҳим тадбирларни белгилаб, амалга оширмоқда. Ўзбекистон ССР телевидение ва радиоэшиттириш Давлат комитетининг республика Композиторлар союзи, Маориф министрлиги билан биргаликда болалар учун ташкил этган «До-ре-ми-фа-соль» телевизион музикали кўрсатуви бу ўринда, айниқса, диққатга сазовордир.

«Зангори экран»да бериладиган «До-ре-ми-фа-соль» телевизион кўрсатуви 4—7-синф ўқувчиларига мўлжалланган бўлиб, у Глиэр номидаги музикачилар тарбияловчи республика мактаб-интернати, Успенский номидаги махсус музика мактаб-интернати, В. И. Ленин номидаги республика мактаб ўқувчилари ва пионерлари саройи базасида ўтказилади.

Болаларнинг телевизион музикали кўрсатуви йиллик план асосида ҳар ойда бир марта ўтказилмоқда. Унинг системали ўтишини, мазмунан пухта бўлишини ўрта ва олий музика ўқув юртлари, музика мактаблари, Ўзбекистон Композиторлари союзи вакилларидан ташкил топган бирлашган совет назорат қилиб боради. Бу телевизион кўрсатувнинг дастлабки машғулотларида оддий нота саводи соҳасида маълумот берилган бўлса, кейинчалик соло, дуэт, трио, квартет, квинтет, секстет, ансамбль ҳақида тушунча берилди, улар кўргазмали, ҳаётга боғлиқ равишда ўргатилди. Шунингдек, хилма-хил музика чолғу асбоблари, уларнинг жарангдорлиги, келиб чиқиш тарихи билан таништирилди. Бундан ташқари, вальс, баркарола, марш тўғрисида суҳбатлар уюштирилди.

Музика кўрсатувининг ҳар бир машғулоти бадиий формада ташкил этилади. Эшиттириш ёш композитор Ж. Нажмиддиновнинг «До-ре-ми-фа-соль - ляси» ашуласи билан бошланади. Бу ашула шўх, қувноқ, ҳаётий, тантанали бўлиб, у томошабинларнинг эътиборини ўзига жалб этиб келмоқда. Кўрсатувда хор санъати ташвиқотига ҳам катта эътибор беріляпти. Қўшиқ жанри, халқ қўшиқлари, жанговар революцион қўшиқлар тўғрисида тушунча берилди. Уларда Тошкент шаҳар мактабларининг солистлари, вокаль ансамбллари, хор коллективлари иштирок этишди. Тема мазмунини аниқ, тўла очиш учун классик композиторлар, Иттифоқимиз, Совет Ўзбекистони ва чет эл композиторларининг оммавий, енгил асарларидан танланди. Бу кўрсатувлар томошабинларда катта қизиқиш уйғотди. Телестудияга келган кўплаб хатлар бунинг гувоҳидир.

Мана, томошабин Раъно Тўрахўжаеванинг хатини олайлик. У 7-синф ўқувчиси бўлиб, Тошкент область, Юқори Чирчиқ район, К. Маркс номли колхозда яшайди. Раънонинг ёзишича, у ашула ва рақсларини жуда яхши кўради. Болаларнинг телевизион музикали кўрсатувидан илҳомланиб, ундан бир неча ашулаларни ўрганиб олган. Хоразм область, Ҳазорасп районидаги 28-мактабнинг 5-синф ўқувчиси Бибижон Саидова, Бухоро шаҳридаги 15-мактабнинг 6-синф ўқувчилари Малика Расулова, Комила Тожиевалар телевизион музика кўрсатувини системали кузатиб бораётганликларини, ўзлари музика тўгаракларида иштирок этаётганликларини ёзганлар.

«До-ре-ми-фа-соль» телевизион музика кўрсатувлари мавзуи хилма-хил бўлаётир.

А. ПЎЛАТОВ,
педагогика фанлари кандидати.

УМРИ БОҚИЙ

ДЎСТЛИК

ҚИРҒИЗИСТОНГА САФАР

Ҳар йили республикамизнинг ўнлаб бадиий ҳаваскорлик коллективлари қардош республикаларга бориб, ўз маҳоратларини намойиш этишади. Ўз навбатида қўшни республикалардаги дўстларимиз келиб, тошкентликларни дилрабо куй ва қўшиқлар билан мамнун этишади. Эндиликда ана шундай ижодий сафарга пойтахтимиздаги Успенский номли музика мактаб-интернатининг ёш талантлари жўнаб кетишади. Улар қўшни Қирғизистондаги санъат ихлосмандларига концертлар кўрсатишади.

Ёшларнинг катта концерт программасидан замонавий композиторларнинг шунингдек, Чайковский, Бах, Сен Сенс ва бошқа йирик санъаткорларнинг асарлари кенг ўрин олган. Ҳамшаҳарларимиз Фрунзедаги музика мактабларининг ўқувчилари, санъат институтининг студентлари, саноат корхоналарининг меҳнатчилари ҳузурида бўлишади.

ОЛИМПИАДА УЧУН АВТОБУС

ЛЬВОВ. Бутуниттифоқ автобуссозлик конструкторлик-экспериментал институти Олимпиада —80нинг буюртмасини бажарди. Куни кеча бу ерда Афинадан Москвага олимпиада машъали эстафетасига ҳамроҳ бўладиган машинани йиғиш тугалланди. Бу — кучли, эпчил ва тез ҳаракат қиладиган қулай автобусдир. У олимпиада ташкилот комитети ахборот-пропаганда хизмати намояндаларининг ишлаши ва ҳордиқ чиқариши учун мос қилиб жиҳозланган.

(ТАСС).

Саломатлик ҳақида суҳбатлар

Шифокор қабулида

ГАСТРИТ ВА ПАРҲЕЗ

Меъда шиллиқ қаватининг яллиғланишига гастрит дейилади. Бу хасталик меъда касалликларининг энг кўп учрайдиган тури хисобланади. Бу касаллик ўзининг кўриниши ва белгиларига кўра ўткир ва сурункали гастритларга бўлинади. Ўткир гастритда бирданига овқатлангандан сўнг 6—12 соат ва ундан ошиқ вақт давомида ошқозон доирасида қаттиқ оғриқ сезилади. Иштаҳа йўқолади, оғизда бемаза таъм пайдо бўлади, кўнгил айнийди ва бемор кет-ма-кет қуса бошлайди. Бемор кўп қусган пайтида овқат маҳсулотлари қолмасдан ўт билан бўялган ёпишқоқ шилимшиқ ажралиши мумкин. Баъзан ўткир гастрит бузилган, ачиган, микроблар билан зарарланган овқатларни истеъмол қилган вақтда оғир формада ўтиши мумкин. Бунда беморнинг аҳволи ёмонлашиб, холсизлик сезади, иштаҳаси бўлмайди. Боши қаттиқ оғрийди ва айланади. Ҳарорати кўтарилади. Баъзи вақтда беморнинг ҳарорати 38 даражадан ошиб кетади. Тили караш бўлади, оғиздан нохуш ҳид келади, лаб атрофларига учуқ тошади. Ошқозон атрофида оғриқ пайдо бўлиб, бемор қусиши мумкин. Юрак-қон томирлари хаста кишиларнинг ранги оқариб, танасини совуқ тер босади. Томир уруши тез ва қисқа тус олади. Қон босими пасаяди.

Агар ўткир гастрит ўз вақтида даволанмаса, беморнинг аҳволи ёмонлашади: касалликнинг дастлабки кунларида бемор ўринда ётиши ва парҳезга қаттиқ риоя қилиши керак. Бунинг учун дастлабки кунларда унга лимонли чойни истаганча берса бўлади. Беморнинг аҳволи яхшилана бориши билан эзиб қайнатилган шўрва, манний бўтқаси, ёғсиз шўрва, сухари, кейинроқ эса илитилган тухум, товуқ гўшти кабиларни истеъмол қилишга рухсат этилади.

Касалликнинг профилактикаси озиқ-овқат маҳсулотларини тўғри сақлашдан иборат. Бу қоидаларга айниқса ёзда, овқатлар тез бузилиб қоладиган пайтда қатъий амал қилиш зарур. Овқат тайёрланадиган идиш-товоқларнинг тоза бўлишига алоҳида аҳамият бериш керак. Ошхона ходимларини вақти-вақти билан медицина текширувидан ўтказиб туриш шарт.

Беморга ёрдам бериш учун дастлаб ташқаридан тушган токсинли моддаларни организмдан чиқариш тавсия этилади. Бунинг учун врачнинг кўрсатмаси бўйича бемор қайт қилдирилиши ёки йўғон зонд орқали меъдани икки процентли содали сув эритмасида, минерал сувлар ёрдамида ювиш мумкин. Бундан ташқари, беморга туз, сурги дорилар, меъда соҳасида оғриқ сезган ҳолларда қорин доирасига грелка тутиб, оғриқ қолдирувчи дорилар берилади. Юрак-қон томирлари сусайган пайтда унинг фаолиятини яхшиловчи дорилар истеъмол қилинади. Даволаш тадбирлари врачнинг қатъий назорати остида олиб борилиши керак.

Сурункали гастритнинг келиб чиқишига ички ва ташқи омиллар сабаб бўлади. Ташқи омилларга мунтазам равишда овқатланмаслик, ҳамиша қаттиқ, аччиқ таомлар ейиш, спиртли ичимликларни кўп истеъмол қилиш, чекиш, ҳаддан ташқари ортиқча овқат ейиш, овқатни яхши чайнамаслик, истеъмол қилинадиган овқат таркибида витаминларнинг, оқсилларнинг етарли бўлмаслиги ва бошқалар киради. Бу ҳолларнинг барчаси сурункали гастритга олиб келади. Ички омиллар — жигар, юрак, ўт пуфаги, буйрак, диабет касалликлари асорати натижасида ҳам сурункали гастрит билан оғриш мумкин. Айрим ҳолларда сурункали гастрит касб ва ишлаб чиқаришга боғлиқ бўлади. Ўткир гастритни ўз вақтида даволатмаслик сурункали гастритга олиб боради. Секрецияси етарли бўлмаган гастрит кўпинча балоғатга етган ёки ёши улғайган кишиларда учрайди. Беморларнинг кўпчилиги иштаҳа пасайганидан шикоят қилиб, улар аччиқ, шўр, зиравор солинмаган овқатларни хуш кўрадилар. Беморлар қуруқ кекиради. Буни кўпинча кишилар, сассиқ кекирдак бўлибман, деб юради. Баъзи беморларнинг кўнгли айнайди. Кўкрак ости қафасида оғирлик ва босим каби сезгилар пайдо бўлади. Камдан-кам ҳолларда қайт қилинади.

Баъзан гастрит ёки ошқозон полипи нима, деган саволлар бўлади. Бу касаллар унча хавфли бўлмаган ўсимталар қаторига киради. Полиплар юмшоқ, қаттиқ ёки кўп бўлиб, гуллаган карамга ўхшаб ўсилиб, «оёғи» билан ошқозон деворига ёпишиб туради. Кўпинча полип меъданинг овқат кириш қисмига жойлашади. Бу касаллик 40—50 ёшларда, баъзан ёшлик вақтларида ҳам учраб, кўпинча секрецияси етарли бўлмаган гастритдан кейин учрайди. Беморлар тўш остидаги оғриқдан, бу оғриқ кўпинча овқат егандан кейин кучайишидан шикоят қиладилар. Баъзи ҳолларда бемор сассиқ кекиради, жиғилдони қайнайди, баъзан қусади, кейинчалик камқонлик, озиш рўй беради. Касални аниқлаш учун рентген қилинади. Врач маслаҳати билан иш кўрилганда, беморга тез ёрдам берилиб, касалнинг олдини олиш мумкин.

Секрециясининг олиши сақланиб қолган гастритлар кўпинча ёш кишиларда учрайди. Бунда беморлар аччиқ кекиришдан, жиғилдони қайнашидан, кўкрак остининг ачишидан шикоят қиладилар. Баъзан қорин дам бўлиб, кам ҳолларда қайт қилади. Бу, юқорида айтилганлар касалликнинг зўрайиши вақтида ёки ҳар куни овқатдан кейин маълум вақт ўтгач пайдо бўлади. Кўпинча парҳез бузилиб, ёғлиқ, углеводли овқатдан сўнг, алкогол ичимликлар, айниқса мусаллас, пиво ичгандан кейин кучаяди.

Сурункали гастритни даволаш ва олдини олиш аввало парҳезга эътибор бериш билан бошланади. Овқат оз-оздан, тез-тез истеъмол қилинади. Манний ёрмасидан ва майдаланган гуручдан тайёрланган сутли бўтқалар, сабзавотли пюре, бироз қотган оқ нон, ёғсиз печенье, творог, тухум, сут, сариёғ буюрилади. Икки-уч ҳафта ўтгач қайнатилган товуқ гўшти, кисель, тухум, сут, олма бериш мумкин. Кейинчалик гастритнинг турига қараб парҳез буюрилади. Кислотаси пасайган гастритдан ошқозон шираси ҳосил бўладиган овқатлар парҳез учун буюрилади. Масалан: сабзавотли шўрва, балиқ шўрва, котлет, қаттиқ ва кучли овқатлар ман этилади: консерва, тузланган карам, қўзиқорин, димланган таомлар, қора нон ва бошқалар.

Кислоталилиги ошган гастритда сабзавотли шўрвалар, гўштли овқатлар, аччиқ ва шўр таомлар ейишга рухсат этилмайди. Бир неча ҳафта шундай парҳез қилинади. Секрецияси ошган гастритда боржоми минерал суви буюрилади.

Сурункали гастрит бўлмаслик учун аввало, ўткир гастритни ўз вақтида даволаш, овқатни ўз вақтида, яхши чайнаб ейиш лозим.

Н. ҚОСИМОВ,
медицина фанлари кандидати.

ШИФОХОНА БУНЁД ЭТИЛАДИ

«Узбекбирлашув»нинг қурилаётган бальниология санаторийсининг корпуслари Тошкент яқинида қад кўтарди. Кислородга бой бўлган соф ҳаволи даштда қад кўтараётган шифохона комплексида ётоқхона ва даволаш корпуслари, шифобахш сув билан даволайдиган бино ва бир қанча бошқа хизмат хоналари бор. Бу ерда ошхона, концерт зали ва кинофильмларни томоша қилиш зали қурила бошлади.

Бу йил санаторий қишлоқ матлубот кооперацияси ходимлари, пайчилар ва уларнинг оила аъзоларидан дастлабки 320 кишини путёвка билан қабул қилади. Пайчиларнинг маблағи ҳисобига қурилган катта шифохона Хумсонда ишлаб турибди.

(ЎзТАГ).

СУРАТДА: Тошкентдаги 5-стоматология поликлиникасининг тажрибали медицина ходимларидан терапия бўлими бошлиғи П. Зальцман ва терапевт Э. Авагимова. Улар ўз вазифаларини сидқидилдан адо этиб, кўпчилик ҳурматига сазовор бўлишмоқда. М. Нуриддинов фотоси.

● *Сўраган экансиз...*

ЮЗ ДОҒИНИ ЎЗИНГИЗЧА КЕТКАЗМАНГ

Юзга тушган сепкилни қандай кетказиш мумкин. Бунинг учун қайси соҳа мутахассисига мурожаат қилиш керак?

Ю. РУСТАМОВА,
студент.

Кўпинча юзларига, айниқса қўлларига ҳам сепкил тошиб кетган қизларнинг шикоятини эшитамиз. Сепкил кўпинча оқ-сариқдан келган қизларга тошади. Сепкил, айниқса баҳор ва ёзда билиниб қолади. Қишда сепкилнинг ранги ўчади, баъзан у йўқолиб кетади.

Кўпчилик қизлар, сепкил ҳусnни бузади, одамни хунук қилиб қўяди, деб ўйлайдилар ва ўзларича уни кетказмоқчи бўладилар. Шундай қилиш керакми? Ахир баъзи қизларга сепкил ҳатто ярашади. Бундан ташқари сепкилни кетказаман деб, оқартирадиган кремларни билар-билмас суртавериш оқибатида у янада билинадиган бўлиб қолиши мумкин. Шунинг учун ўзбилармонлик қилманг. Сепкилдан қутулмоқчи бўлсангиз, аввал косметологдан маслаҳат олинг.

Агар юзда жуда билинадиган доғлар пайдо бўлса, албатта врачга бориш зарур. Бу доғлар гармонал бузилишлар натижасида (жумладан, гармонал контрацептивларни назоратсиз қўлланиш натижасида) ҳомиладорлик, жигар, меъда касалликлари, пардоз воситаларини нотўғри қўлланиш туфайли пайдо бўлмаганмикин? Буларни косметолог-врач аниқлаб беради.

Доғ буғдойранг аёлларда айниқса, кўзга ташланиб туради, у баҳор ва ёзда жуда билиниб қолади.

Ҳомиладор аёллар юзига тушган доғ улар эсон-омон қутулиб олганларидан кейин бир неча ой ўтгач, йўқолиб кетади. Бошқа аёллар юзидаги доғ эса сабаби аниқланиб, даволангач, кетиб қолади. Бироқ доғ узоқ вақтгача кетмайдиган ҳоллар ҳам учрайди.

Бўйнига, юзига тез-тез одеколон суртадиган кишиларда, терининг шу соҳаси қуёш нури таъсирида қизариб қолиши мумкин, кейинчалик бу жойда бир неча ойгача, ҳатто бир йилгача кетмайдиган доғ пайдо бўлиши мумкин. Терига йод настойкаси, резорция эритмаси ва бошқа дори воситаларини суртганда, иссиқ грелкадан узоқ вақт фойдаланганда ҳам шундай доғлар пайдо бўлиши мумкин.

Қўлда тайёрланган оқартирадиган косметик мазни асло суртакўрманг. Бундай мазь терини таъсирлаши ёки яллиғлантириши мумкин, бу эса анча кўнгилсиз ҳодисага сабаб бўлади. Фақат врач буюрган маздан фойдаланинг.

Уйда тайёрланган петрушка настойкасини эса ишлатиш мумкин, бундай настойка оқартириш хусусиятига эга. Настойка қуйидагича тайёрланади: майда тўғралган икки чой қошиқ петрушкага бир стакан қайноқ сув қуйиб, икки-уч соат қўйиб қўйилади, шундан сўнг докадан ўтказилади. Настойкани холодильникда кўпи билан бир ҳафта сақлаш мумкин. Юзни, бўйинни, қўлларни ушбу настойка билан кунига бир-икки марта артинг. Лимон, қизил смородина, бодринг суви ҳар қандай терини оқартиришга ярайди. Улар, бундан ташқари, терини майин қилади. Бодринг этидан маска қилиш жуда фойдали. Маска 15—20 минутга қўйилади. Тери ёғли бўлса, юздаги маска иссиқ сув билан ювиб ташланади, агар тери жуда қуруқ бўлса суюқ крем («Ланолиновий», «Миндальное молоко», «Космитические сливки») билан артилади.

Тери ёғли бўлса, уч-тўрт кун туриб қолган кефир зардобини юздаги доғга суртиш мумкин.

Доғ қорайиб кетмаслиги учун терини қуёш нури таъсиридан эҳтёт қилинг. Ёзда қуёш нуридан ҳимоя қиладиган кремлар («Шчит», «Луч»), ранги тўқ упалар («Южная», «Курортная», «Рашель», «От загара»)дан фойдаланинг. Офтобда зонтик тутиб юринг ёки айвони кенг шляпа кийинг.

М. ОРИФЖОНОВА
тайёрлаган.

СПРАВКАЛАР БЮРОСИ

ХАТЛАРГА ЖАВОБ БЕРАМИЗ

Р. ҚОРАБОЕВ: Тошкент шаҳрида араб тили ўқитиладиган нечта мактаб бор? Бу мактабларда араб тилини ўқитишда қайси дарсликлардан фойдаланилади? Араб тилидан дарс берадиган ўқитувчилар қайси ўқув юртини битирган бўлишлари керак?

Жавоб: Тошкент шаҳрида тўртта умумтаълим мактабида — Собир Раҳимов районидаги 1, 22, 29-мактабларда, Киров районидаги 150-мактабда араб тили ўқитилади. Бу мактабларда ўқувчилар иккинчи синфдан бошлаб араб тилини ўргана бошлайдилар. Бошланғич синфларда хафтасига уч соатдан, 5-синфдан юқорисида эса ҳафтасига 6 соатдан араб тили ўқитилади. Ҳозирги пайтда мазкур мактабларда араб тилини ўқитишда бошланғич синфларда 1977 йилда Тошкент шаҳрида нашр этилган араб тили дарслигидан, юқори синфларда эса Бокуда нашр этилган дарсликдан фойдаланилаяпти.

Тошкент шаҳридаги ўрта мактабларда араб тилида дарс бераётган мутахассисларнинг деярли ҳаммаси Тошкент Давлат университетининг шарқшунослик факультетини битиришган.

∴∴∴

Н. САЛОМОВА: Ҳомиладор аёлларни бошқа ишга ўтказиш тартиби қандай?

Жавоб: Агар ҳомиладор аёл енгил ишга ўтишга зарурат сезса, врач бу тадбирнинг зарурлигини тасдиқлаган кундан бошлаб то ҳомиладорлиги учун отпускага чиққан кунгача шундай ишга ўтказилиши лозим.

Ҳомиладорлиги сабабли енгил ишга ўтказилган аёлнинг эски иш ҳақи сақланади. Бунда сўнгги олти ойдаги ўртача иш ҳақи эътиборга олинади.

Умумий қоида бўйича енгил ишга ўтказилган ҳомиладор аёлнинг ўртача иш ҳақининг сақланишига унинг енгил ишда ишлаб чиқариш нормасини бажариш ёки бажармаслигининг дахли йўқ. Фақат ип-газлама, трикотаж, тамаки, енгил саноат корхоналаридаги, тўр тўқиш фабрикаларидаги ишларга ўтказилган аёллар бундан мустасно.

Бу корхоналардаги ҳомиладор аёлларнинг сўнгги олти ой ҳисобидан ўртача иш ҳақи янги иш жойида ишлаб чиқариш нормаларини бажарганлари тақдирдагина сақланади.

Енгил ишда гарантияланган иш ҳақидан кўп иш ҳақи топсалар, улар қилган меҳнатларига яраша ҳақ олаверадилар.

∴∴∴

Т. ВАҲОБОВ: Бизнинг мамлакатимизда иш соати белгилашда қандай кишилар учун имтиёзлар берилади?

Жавоб: ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг Асосий қонунчилигига мувофиқ равишда корхоналар, муассасалар, ташкилотлардаги ишчи ва хизматчиларнинг нормал иш вақти ҳафтасига 41 соатдан ошмаслиги керак. Қуйидагиларга қисқартирилган иш вақти белгиланган:

1) 16 ёшдан 18 ёшгача бўлган ишчи ва хизматчиларга ҳафтасига 36 соат, 15 ёшдан 16 ёшгача бўлган ишчи ва хизматчиларга эса ҳафтасига 24 соат;

2) соғлиққа зарарли меҳнат шароитида ишлайдиган ишчи ва хизматчиларга ҳафтасига 36 соат;

Бундан ташқари, ССР Иттифоқи Қонунчилигида ходимларнинг айрим тоифаларига (ўқитувчилар, врачлар ва бошқаларга) қисқартирилган иш соати белгиланган.

● АВТОМОБИЛЧИЛАР, ЯНГИЛИКДАН ХАБАРДОРМИСИЗ?

ЙЎЛ ҲАРАКАТИ ҚОИДАЛАРИДАГИ ЎЗГАРИШЛАР

«ТЎХТАБ ТУРИШ,, ЧОРРАҲАЛАРДАН ЎТИШ ВА ҲАРАКАТНИНГ АЙРИМ АЛОҲИДА ШАРОИТИ».

Транспорт воситаси йўлнинг қатнов қисмида тўхтаб турган ва унинг ҳайдовчиси ҳеч қандай ҳаракат чорасини кўрмаётган тақдирда ҳам у атрофдагилар учун жиддий хавф манбаи бўлиб қолади. Шу боисдан ҳам Қоидаларда транспорт воситаларининг тўхтатиб ўтиш ва тўхтатиш доимо такомиллаштириб бориляпти.

Йўлнинг қатнов қисмида транспорт воситаларининг тўхтаб туришига оид бўлган талаб аввалги тўхтаб ўтиш ва тўхтаб туриш ҳақидаги барча модда ва бандларга тааллуқли қилиб қўйилди. Масалан, йўлнинг қатнов қисмида тўхтаб ўтишда ҳам, тўхтаб туришда ҳам йўлнинг қатнов қисми четида бир қатор бўлиб тўхташга рухсат этилади.

Моддага тўхтаб турган транспорт воситасининг эшигини очишни, агар бу нарса йўл ҳаракатининг бошқа қатнашчилари учун хавф туғдирадиган ва халақит берадиган бўлса, ҳайдовчи ва пассажирларга таъқиқловчи бутунлай янги 13.4 банд киритилган. Банддаги талқинда очиқ эшик фақат ҳаракатдаги транспорт учунгина хавф туғдириб қолмасдан, пиёдаларнинг ҳам ҳаракатига тўсқинлик қилиши мумкин деб таъкидланади.

«Тўхтаб ўтиш ва тўхтаб туриш» ҳақидаги 13.5 бандининг йўлнинг чап томонида транспорт воситаларини тўхтатишга оид бўлган талабига ўзгартишлар киритилди. Бундай ҳаракат таъқиқланади. Аввал транспорт воситаларини аҳоли яшайдиган жойларда: бир томонлама ҳаракатланадиган йўлларнинг чап томонида тротуар бўлса ва ҳаракатланиш учун битта полосаси бор йўлларда ТЎХТАБ ЎТИШГА истисно тариқасида рухсат берилларди. Энди бу истисно талаби тўхтаб туришга ҳам тааллуқли бўлиб қолди.

Шуни таъкидлаш керакки, ҳаракат тартибга солиб туриладиган чорраҳалардаги ҳаракат қоидасига ҳеч қандай ўзгариш киритилмади. Яъни, ҳаракатни тартибга солиб туриш сигналлари ўз ҳолича сақлаб қолинди.

Ҳаракат тартибга солиб турилмайдиган чорраҳалардаги ҳаракат қоидасига 11.6 бандидагига ўхшаш қўшимча киритилган. Энди чорраҳадан чапга бурилаётган ёки орқага қайрилаётган транспорт воситаларининг ҳайдовчилари рўпарадан тўғри йўналишда келаётган ва ўнгга бурилаётган транспорт воситаларидан ташқари ўз ҳаракат йўналишида чап томондан қувиб ўтишни якунлаётган транспорт воситаларига ҳам йўл беришлари лозим.

Бу қоида энг аввало, қувиб ўтиш рухсат этилган чорраҳалар ва чорраҳа чегарасида истисно тариқасида шу ҳаракатни бажаришга рухсат этилган транспорт воситаларига тааллуқлидир. Бу ўринда ҳаракат тартибга солиб туриладиган чорраҳаларда велосипед ва икки ғилдиракли мотоциклларни ўнг томондан рухсат этилгандек қувиб ўтиш, кесиб ўтиладиган йўлга нисбатан асосий йўл бўлиб ҳисобланадиган йўлда қувиб ўтиш назарда тутилади.

Пиёдаларнинг хавфсизлигини таъминлаш чоралари ҳамон Қоидаларнинг диққат-марказида турибди. Аввалгидек, бу сафар ҳам пиёдаларга алоҳида модда бағишланган.

Пиёдаларнинг ўтиши учун белгиланган ҳаракат тартибга солинмайдиган жойда йўловчилар ҳуқуқини ҳимоя қилувчи 16.1 банд энди янги мазмунга эга бўлди. Агар аввал ҳайдовчилардан «ЎТИШ ЙЎЛКАСИГА КИРГАН» пиёдаларни ўтказиб юбориш талаб қилинган бўлса, энди транспорт воситасининг ҳайдовчиси пиёдалар ўтиш учун белгиланган ҳаракат тартибга солиб турилмайдиган жойга яқинлашганида, ЎША ЖОЙДАГИ пиёдалар учун хавф ёки халақит вужудга келадиган бўлса, уларни ўтказиб юбориш учун тезликни камайтириши ёки тўхтаб туриши лозим бўлиб қолди.

Шундай қилиб, Қоидада талабнинг мазмуни равшанлантирилган. Энди «ўтказиб юбориш» термини «зебра»га кирган барча пиёдаларга эмас, балки шу транспорт воситаси бевосита хавф туғдирадиган пиёдаларга тааллуқли бўлиб қолди. Бу айниқса, кўп полосали йўлларда ҳаракат интенсивлигини сақлаб қолиш учун жуда муҳимдир.

Моддага пиёдалар ўтиш йўлкасида тиғизлик вужудга келганда ҳайдовчига шу йўлкадан чиқишни таъқиқловчи янги банд киритилди. Чунки тўхтаб турган транспорт воситаси пиёдаларнинг ҳаракатига тўсқинлик қилади.

Ҳаракатнинг махсус шартлари алоҳида модда қилиб берилган. Уни ҳақиқатан ҳам янги модда деб аташ мумкин. Чунки аввал қоидаларда алоҳида берилган моддадаги талаблар бутунлай бошқача талқинда берилганди. Бу моддада транспорт воситаларининг махсус ажратиб кўрсатилган ёки ҳаракат разметкалари қўйилган шароитда ҳаракатланиш қоидалари аниқлаб берилган.

Модданинг айрим моддалари асосий ва кесиб ўтувчи йўлларда бир томонлама ҳаракат йўналишини ташкил қилувчи 5.5; 5.7; 5,7.2 белгиларига қатъий амал қилишни талаб қилади. Бошқа банд эса ҳайдовчи 5.10.1, 5.10.3 ва 5.9 белгилари, шунингдек, 1.23 йўл ажратиш белгиси ёрдамида жойларда қандай ҳаракатланишни кўрсатади. Умумий фойдаланиш транспорт воситаларининг ҳаракати учун махсус полоса ажратилган. Бундай полоса йўл қатнов қисмининг четида, шунингдек ўртасида ҳам бўлиши мумкин. Бу полосадаги ҳаракат бошқа транспорт воситалари ҳаракат йўналишига мос ёки қарши йўналишда ҳам ташкил қилиниши мумкин.

1.23 йўл белгиси билан жиҳозланган ҳаракат полосасида бошқа транспорт воситаларининг ҳаракатланиши ва тўхтаб туриши таъқиқланади. Истисно тариқасида агар полосанинг узлуксиз белги қўйилмаган қисмидан асосий йўлга чиқаётганда, чапга бурилиши учун қайта тизилаётганда, пассажирларни тушираётганда ёки чиқараётганда ўтишга рухсат берилади.

18.4 банд умумий фойдаланиш транспорт воситасида умумий транспорт воситаларига қарши йўналишда махсус ажратилган полосада кетаётганида кундузи, кўриниш шароити қандай бўлишидан қатъи назар фараларнинг яқинни ёритувчи чироқлари ёқилган бўлиши керак.

Юқорида эслатиб ўтганимиздек, «тезлик йўлкаси» термини «автомагистраль» термини билан алмаштирилган. Автомагистралга ўтиш ва чиқиш 5.1. «Автомагистраль» ва 5.2 «Автомагистралнинг охири» йўл белгилари билан кўрсатилади. Автомагистралдаги ҳаракат қоидалари аввалги тезлик йўлкасидаги ҳолида сақлаб қолинган.

Ҳаракат қоидаларидан тоғли йўлларда ҳаракатланиш тартиби чиқариб ташланган. Бу қоидаларнинг бир қисми, асли ҳолида «Тик нишабликдаги ҳаракат» моддасига киритилган. Тик нишабликда шатакка олиш қоидасида жиддий ўзгариш бўлган. Энди тик нишабликдаги барча турдаги транспорт воситалари составининг ҳаракатига рухсат берилган. Таъқиқлаш фақат эгилувчан мосламадан фойдаланиб, шатакка олишга тааллуқли бўлиб қолди. (Бу қоида барча йўлларда шатакка олишга ҳам даҳлдордир).

Кечаси, тунда ва теварак-атроф, йўл яхши кўринмайдиган шароитда ҳаракатланиш умумий қоидаларида ўзгариш бўлмади.

Энди ҳайдовчи туман вақтида фойдаланадиган фараларни фақат теварак-атроф, йўл яхши кўринмайдиган шароитдагина эмас, тунда, туннелларда, колоннада бораётганда, шатакка олганда кундузи ҳам ёқиб юриши мумкин.

Транспорт воситаларининг орқа томонига туман вақтида фойдаланиладиган чироқлар ўрнатишга рухсат этилган. Автомобилга туман вақтида фойдаланиладиган битта ёки иккита қизил рангли чироқ йўл сатҳидан 0,4 — 1,2 метр баландликда ўрнатилади. Уларнинг габарит чироқлари ва номерни ёритувчи чироқлар билан баравар ёнишини таъминлаш лозим.

Эсда тутинг, орқа томонидаги туман вақтида фойдаланишга мўлжалланган чироқлардан фақат теварак-атроф, йўл яхши кўринмайдиган шароитда фойдаланиш мумкин.

Қоидада барча транспорт турлари ва шатакка олиш учун ягона тезлик белгиланади. У соатига 50 километрдан ошмаслиги керак.

Яхмалакда фақат эгилувчан мослама ёрдамида шатакка олиш таъқиқланади. Шатакка олиш бўйича жорий қилинган чегаралашларда транспорт воситаларини шатакка олиш чиқариб ташланган. Бу жуда ўринлидир, чунки Қоидадаги кетма-кет тиркалган транспорт воситалари составининг узунлиги 24 метрдан зиёд бўлмаслиги ҳақидаги бандда бу талаб ўз ифодасини топган.

А. МАДАМИНОВ,
Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети Ички ишлар бошқармаси Давлат автомобиль инспекцияси рўйхатга олиш ва имтиҳон бўлинмасининг бошлиғи, милиция майори.

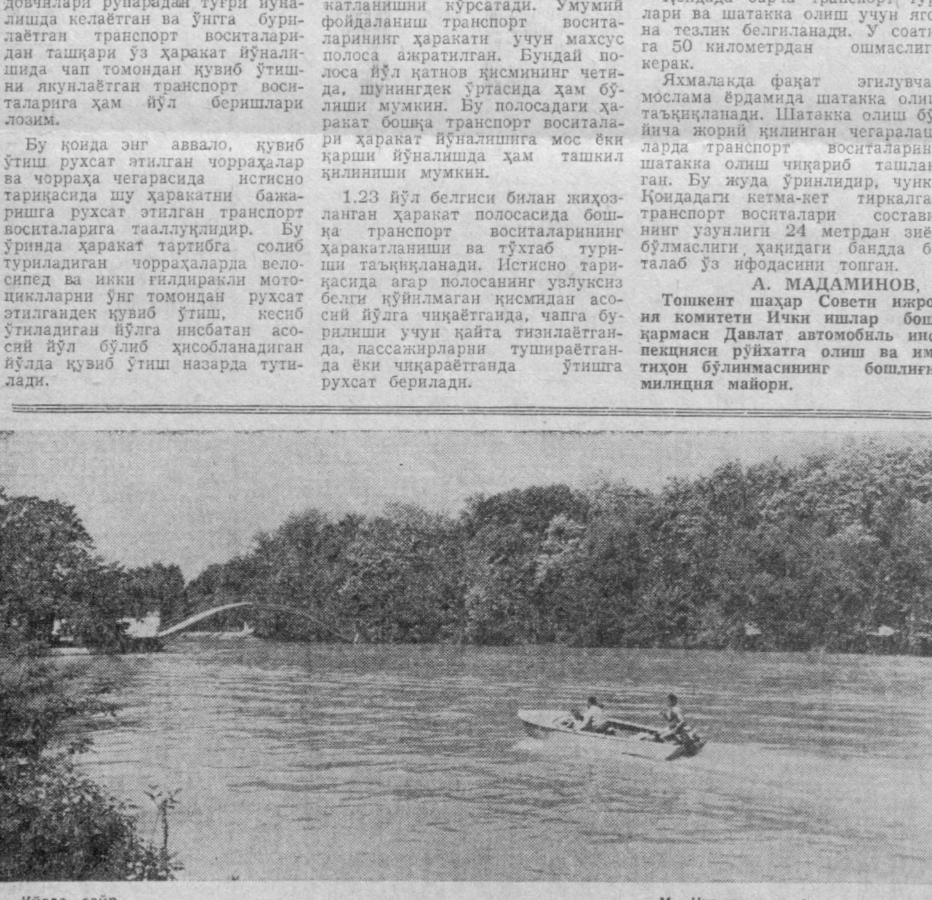

Кўлда сайр. М. Нуриддинов фотоэтюди.

● СПОРТ ● СПОРТ СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ

ЧЕМПИОНАТ ИККИ ГРУППАДА ЎТКАЗИЛДИ

Фарғонада волейбол бўйича Ўзбекистон хотин-қизлар чемпионати бўлиб ўтди. Мусобақада биринчи марта икки группада ўтказилди: фахрли ном учун республика областлари командаларидан ташқари муассасалар, институтларнинг спорт клублари коллективлари ҳам курашди. Майдончага ўн икки команда чиқди.

Ўзбекистон чемпиони унвони барча ўйинларни мағлубиятсиз ўтказган Фарғона области волейболчи қизларига берилди.

ТошДУ спорт клуби ва Олмалиқ химия заводи волейболчи қизлари иккинчи группа мусобақаларида энг яхши натижага эришдилар. Бу командалар келаси мавсумда Хоразм ва Андижон областлари терма командалари билан бирга биринчи группада ўйнаш ҳуқуқини қўлга киритди.

БЕШКУРАШЧИЛАР МУСОБАҚАСИ

Замонавий бешкураш бўйича Ўзбекистон чемпионатининг қатнашчилари ихтиёрига бериб қўйилган Тошкентнинг энг яхши спорт базаларида беш кун мобайнида қизғин кураш борди. Кўнгилли спорт жамиятлари ва республика идоралари терма командаларининг намояндалари спорт залида, сузиш ҳовузида, отиш тирида, отчопарда ва кросс масофаларида чемпион номини олиш учун беллашдилар.

Икки спорт мастери — Николай Твердиков («Буревестник») билан Григорий Бугаков («Спартак») шахсий ҳисобда энг кучли номини олиш учун асосий даъвогар бўлишди. Уларнинг иккаласи ҳам мастерлик нормативидан юқори натижани кўрсатишди, лекин бу рақобатда спартакчи бой бериб қўйди. Твердиков комплекс ҳисобда (қиличбозлик, кичик калиберли тўппончадан отиш, сузиш, чавандозлик ва енгил атлетика кроссида эришган натижалари бўйича) анча кўп очко тўплади. Тошкентдаги 155-шаҳар ўрта ҳунар техника билим юртининг ўқувчиси Николай Шевченко («Спартак») бронза мукофотга сазовор бўлди. Мусобақанинг ёш иштирокчиси мастерлик маррасини эгаллашига атиги етти очко етишмай қолди. Бешкурашда эришган очколар йиғиндиси унга спорт мастерлигига номзодлик унвонига эга бўлиши ҳуқуқини беради.

Спартакчилар команда ҳисобида чемпион бўлдилар. Фахрий шоҳсупанинг иккинчи ва учинчи поғоналарини «Буревестник» ва «Зенит» кўнгилли спорт жамияти Ўзбекистон советининг бешкурашчилари эгаллашди.

(ЎзТАГ).

Редактор С. М. КАРОМАТОВ.

*РЕКЛАМА*РЕКЛАМА*РЕКЛАМА*РЕКЛАМА*

СССР Алоқа министрлигининг
ТОШКЕНТ АЛОҚА ПОЛИТЕХНИКУМИ
1930 йилда техникумнинг кундузги ва сиртқи бўлимларига кирувчиларни тайёрлайдиган
ПУЛЛИК ТАЙЁРЛОВ
КУРСЛАРИГА
ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

2 ойлик (июнь-июль) **кечки ва бир ойлик** (июнь) **кундузги пуллик тайёрлов курсларига 8— 10 синф ҳажмида маълумотлилар, шунингдек, кундузги мактабларнинг 8— 10 синф ўқувчилари қабул қилинади.**

АРИЗАЛАР 31 МАЙГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Машғулотлар группалар комплектланишига қараб 1 ва 10 июндан бошланади ҳамда ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.

Курсларга кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: техникум директори номига ариза, маълумоти тўғрисида ҳужжат (кундузги мактабларнинг ўқувчилари ўқиш жойидан справка) топширадилар.

Бошқа шаҳардан келиб бир ойлик курсларга кирганлар бепул ётоқхона билан таъминланадилар.

Ҳужжатлар ҳар куни соат 9.30 дан 16.30 гача қабул қилинади (106-хона, 2-қават, бухгалтерия).

Адрес: 700189, Тошкент шаҳри — 189, У. Юсупов кўчаси, 70-уй (14, 48-автобуслар, 10-троллейбуснинг «Лабзак» бекати, 10, 23, 27-трамвайларнинг «Алоқа техникуми» бекати). Телефонлар: 41-43-62, 41-35-04.

ТОШКЕНТ ТЕМИР ЙЎЛ ТРАНСПОРТИ ТЕХНИКУМИ
1980— 1981 ўқув йили учун
ЎҚИШ МУДДАТИ ҚИСҚАРТИРИЛГАН ГРУППАЛАРГА ЎРТА МАЪЛУМОТЛИЛАРДАН
биринчи курсларга тўлиқсиз ўрта маълумотлилардан
ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Техникум қуйидаги мутахассисликлар бўйича темир йўл транспортининг техникларини тайёрлайди: ТЕПЛОВОЗ ХЎЖАЛИГИ, ИЗОТЕРМИК ВАГОНЛАР ВА СОВУТИШ ХЎЖАЛИГИ, СИМ АЛОҚАСИ (темир йўл бўйича телеграф-телефон алоқа: телефон, телеграф, радио). **ТЕМИР ЙЎЛ ТРАНСПОРТИДА АВТОМАТИКА ВА ТЕЛЕМЕХАНИКА. РАДИОАЛОҚА ВА РАДИОЭШИТТИРИШ, ТЕМИР ЙЎЛ ЭЛЕКТРОВОЗ ХЎЖАЛИГИ, ТЕМИР ЙЎЛ ТРАНСПОРТИНИ ЭНЕРГИЯ БИЛАН ТАЪМИНЛАШ ВА ЭНЕРГЕТИКА ХЎЖАЛИГИ.**

Ўқиш муддати қисқартирилган группаларга 10-11 синфни тамомлаганлар, биринчи курсга 8-синфни тамомлаган 30 ёшгача бўлганлардан аризалар 31 июлгача (ўрта маълумотлилардан 14 августгача) **қабул қилади.**

Кириш имтиҳонлари 1 августдан 20 августгача ўтказилади.

Ўқувчилар бепул кийим-бош, бепул темир йўл билети билан таъминланадилар.

Яхши баҳолар билан ўқийдиган ҳамма ўқувчилар ойига 30 сўм миқдорида стипендия билан таъминланади. Аълочи ўқувчилар учун стипендия 25 процент кўпайтирилади.

Техникумда темир йўл транспортининг ҳамма мутахассисликлари бўйича сиртқи бўлимга

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ

Техникум адреси: Тошкент шаҳри, Ленин райони, 2-Сарикульская кўчаси, 3-уй. 1, 2, 5, 8, 10-трамвайларнинг «Сарикульская» ва «Буденовская», 39-автобуснинг «Темир йўл транспорти техникуми» бекатлари). Телефонлар: 32-40-85, 32-43-25, 32-44-96.

АҲОЛИНИ ИШГА ЖОЙЛАШТИРИШ БЮРОСИ

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

АКМАЛ ИКРОМОВ РАЙОНИДАГИ САНОАТ КОРХОНАЛАРИГА

меҳнат иқтисоди, машинасозлик технологияси, металл қирқувчи станоклар ва асбоблар, рангли металлар металлургияси, саноатни планлаштириш, электрон-ҳисоблаш машиналари, саноат электроникаси, автоматика ва телемеханика, автоматик электр алоқа, электрон асбоблар, амалий математика, ахборот-ўлчов техникаси, иқтисодий ахборотларни механизациялашган ҳолда ишлаб чиқаришни ташкил этиш, автомобиль транспортида бошқаришни ташкил этиш, махсус электрон техника материаллари технологияси, молия ва кредит, статистика мутахассисликлари бўйича инженерлар; асбобсозлик ишлаб чиқариш техниклари, бухгалтерлар, электромонтёрлар, фрезерчилар, электрослесарлар, контроль-ўлчов асбоблари ва автоматика бўйича слесарлар, сантехниклар.

ЛЕНИН РАЙОНИДАГИ САНОАТ КОРХОНАЛАРИГА

қуювчилар, фрезерчилар, металл тозаловчилар, электромонтажчилар, йиғувчи слесарлар, автоматчилар, электрослесарлар, омборчилар, қоровуллар

ЧИЛОНЗОР РАЙОНИДАГИ МОНТАЖ ТАШКИЛОТЛАРИГА

электромонтажчилар, юк ташувчилар, омбор мудири. Ёлғизлар ётоқхона билан таъминланадилар.

КИРОВ РАЙОНИДАГИ КОНСТРУКТОРЛИК ТАШКИЛОТЛАРИГА

технолог ва конструктор-инженерлар: катта экономист, кранчилар, шофёрлар, дурадгорлар, ғишт терувчилар, радио монтажчилар, газ-электр пайвандчилар, фрезерчилар.

ОЗИҚ-ОВҚАТ САНОАТИ КОРХОНАЛАРИГА

новвойлар, юк ташувчилар, хамир қорувчилар, кондитер маҳсулотларини қадоқловчилар, йиғиш-сидириш бўйича ишчилар.

СИЛ КАСАЛЛИКЛАРИ ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИГА

совутиш қурилмалари, газ, вентиляция асбоб-ускуналарига хизмат кўрсатиш бўйича слесарлар, юк ва пассажир лифтларининг лифтёрлари, вентиляция хизмати бошлиғи, совутиш қурилмалари хизмати бошлиғи, вентиляция, лифтлар бўйича катта инженерлар; инженер-физик; газ хўжалиги, вентиляция алоқа, совутиш қурилмалари бўйича техниклар.

МУРОЖААТ УЧУН АДРЕСЛАР:

Марказий пункт — Пролетар кўчаси, 4-уй, 3-подъезд, 5-хона.
Ленин район пункти — Т. Шевченко кўчаси, 56-уй.
Октябрь район пункти — У. Юсупов кўчаси, 3-уй.
Чилонзор район пункти — 2-квартал, 3-уй.
Ҳамза район пункти — М. Ҳасанова кўчаси, 3-уй.
Фрунзе район пункти — Ш. Руставели кўчаси, 38-уй.
Куйбишев район пункти — К. Маркс кўчаси, 59-уй.
Киров район пункти — Энгельс кўчаси. 89-уй.
Собир Раҳимов район пункти — Қорасарой кўчаси, 270-уй.
Акмал Икромов район пункти — 22-квартал, 13-уй.
Сергели район пункти — район ижроия комитети, Совет Армияси майдони.

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 21/V да **Нодирабегим**, 22/V да **Истеҳком**.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 21/V да **Нурхон**, 22/V да **Олифта**.

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **«Кўзга кўринмас одам» аттракционининг гастроллари** (19.30).

КИНО

22 МАЙДА

ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАР:

«ЮЛДУЗЧА №27» — **С. Раҳимов номли.**
«ОТРЯД СОВЕТИ» — **Навоий номли.**
«МИЛЛИОН ИЖОДКОРЛАР» — **Янгиобод.**
«МАРИЯХОНИМ» — **К. Ёрматов номли.**
«ПЎЛАТ ҚАНОТЛАР ҚИССАСИ» — **С. Раҳимов номли** (11, 14, 17, 20.00 телефон: 48-46-71).
«ИЛЬЯ МУРОМЕЦ ВА ҚАРОҚЧИ-БУЛБУЛ» — **Ғунча** (11, 13, 15.00).
«БОРМИСАН, МАРКАЗИЙ ҲУЖУМЧИ» — **Пионер** (11, 13, 15.00).

«ГЛАВТРАНСЭЛЕКТРОМОНТАЖ»нинг Меҳнат Қизил Байроқ орденли Бутуниттифоқ «ТРАНССИГНАЛСТРОЙ» ихтисослашган монтаж трестининг

СИГНАЛИЗАЦИЯЛАШ, БЛОКИРОВКАЛАШ БЎЙИЧА ҚУРИЛИШ-МОНТАЖ ПОЕЗДИ
МАРКАЗЛАШТИРИШ ВА 820-ИХТИСОСЛАШГАН

СОВЕТ АРМИЯСИ САФЛАРИДА ХИЗМАТ ҚИЛИБ ҚАЙТГАНЛАРНИ
қуйидаги мутахассисликлар бўйича

ЎҚИШГА ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

ТЕМИР ЙЎЛ ТРАНСПОРТИ ВА ТОШКЕНТ МЕТРОПОЛИТЕНИДА АВТОМАТИКА ВА ТЕЛЕМЕХАНИКА ҚУРИЛМАЛАРИНИНГ ЭЛЕКТРОМОНТАЖЧИСИ.

Ўқиш муддати — 6 ой (3 ой назарий ва 3 ой Бутуниттифоқ «Транссигналстрой» ихтисослашган қурилиш-монтаж ташкилотлари объектларида практик машғулот).

Ўқиш вақтида ўқувчилар ойига 90 сўм стипендия ва бепул овқат билан таъминланадилар. Ишлаб чиқариш практикаси даврида стипендияга қўшимча равишда иш ҳақининг 50 проценти тўланади.

Бошқа шаҳарлардан келганлар ётоқхона билан таъминланадилар.

ЎҚИШНИ ТАМОМЛАГАНЛАР БУТУНИТТИФОҚ «ТРАНССИГНАЛСТРОЙ» ТРЕСТИНИНГ ҚУРИЛИШ ТАШКИЛОТЛАРИГА ИШГА ЮБОРИЛАДИЛАР.

Иш ҳақи — ишбай-мукофотли. Ишнинг кўчма характердалиги учун тариф ставкасидан 50 процент ҳажмида қўшимча ҳақ тўланади.

Отпуска вақтида ишловчининг ўзи ва оила аъзоларидан бири темир йўлда бепул қатнаш ҳуқуқига эга бўлади.

Квартиралар доимий иш жойидан навбат тартибида берилади.

МАШҒУЛОТЛАР 1 ИЮНДА ВА 2 ЯНВАРДА (икки покотда) БОШЛАНАДИ.

Ўқишга кириш учун қуйидагиларни тақдим этиш лозим: ариза, маълумот ҳақидаги ҳужжат, яшаш жойидан справка, 4 та фотосурат (3x4 см.);
паспорт, меҳнат дафтарчаси ва ҳарбий билет шахсан кўрсатилади.

Бизнинг адрес: 700074, Тошкент — 74, Ҳамза район, Маҳзуна кўчаси, 1-тупик, 14«а»-уй (15, 23, 26, 61-автобусларнинг «СТО» заводи бекати). Телефонлар: 91-69-94; 91-69-05.

ТЕЛЕВИЗОР ЭКРАНИДА

21 МАЙ — ЧОРШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

15.00 Янгиликлар. 15.20 «Сибирь ва Узоқ Шарқ бўйлаб». Кинопрограмма. 16.05 «Рус тили». 16.35 «Серқуёш шаҳарлар». 70-йиллар совет монументаль санъати ҳақида. 17.05 «Олға болакайлар». 18.05 «Биргаликда аҳил оиламиз». 18.35 «Время» программасининг почтаси. 19.05 «Ҳамма нарсани билишни истайман». Киножурнал. 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 «Таллин оҳанглари». Телевизион музикали фильм. 19.40 «Тинч оқар Дон». Бадиий фильм 2-серия. 21.30 «Время» информацион программаси. 22.00 Футбол бўйича ёшлар командалари ўртасида Европа чемпионати. Финал. СССР—ГДР терма командалари. «Динамо» Марказий стадионидан олиб кўрсатилади. Танаффус пайтида (22.45) — «Дунё воқеалари». Информацион кўрсатув.

Ўзбекистон телевидениесининг программалари

I.

18.10 Кўрсатувлар программаси. 18.15 «Кучукчаларнинг саргузашти». Мультфильм. 5- ва 6-сериялар. 18.30 Болалар учун. «Қувноқлар даврасида». 19.00 Абу Али ибн Сино таваллудининг 1000 йиллигига. «Олис юлдуз шуъласи» (рус.). 19.30 «Ахборот» информацион программаси (рус.). 19.45 «Ғолибларга шон-шарафлар». Ўзбекистон композиторларининг Улуғ Ватан уруши мавзуларидаги симфоник асарлари. Кўрсатувни Ўзбекистон ССР халқ артисти З. Ҳақназаров олиб боради. 20.30 «Ахборот» информацион программаси. 20.50 Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Х. Лутфуллаев концерти. 21.30 Москва. «Время» информацион программаси. 22.00 «Пилла — бойлигимиз». 22.15 «Дерсу Узала». Бадиий фильм. 2-серия. 23.25 Риштон—Чуст— Ургут». Телевизион ҳужжатли фильм («Ўзбектелефильм»). 23.40 Кўрсатувлар программаси.

II.

20.00 Кўрсатувлар программаси. 20.05 Янгиликлар. 20.25 Адабиёт. «Ўйларимиз ҳокими...». Ж. Байрон (рус.). 20.55 Сиртдан ўқиётган студентлар учун. Физика. 21.55 Реклама. 22.10 «Транспорт ва пиёда». 22.40 «Навбатдан ташқари ўйин». Телевизион бадиий фильм («Ўзбектелефильм»).

22 МАЙ — ПАЙШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

9.00 «Время» информацион программаси. 9.40 Эрталабки гимнастика машғулотлари. 10.05 «Тинч оқар Дон». Бадиий фильм. 2-серия. 11.55 «Горнчилар, қаердасиз!». 12.25 «Халқаро конкурслар лауреати А. Дмитриев чалади (баян). Кўрсатув тугагач (12.50) — Янгиликлар.

15.00 Янгиликлар. 15.20 Касбларга йўналтириш ҳақида телевизион ҳужжатли фильмлар программаси: «Йўл танлаш» (Душанба), «Уста бўлиш учун» (Таллин), «Касб танлангач» (Ашхобод). 16.25 «Ҳуқуқ ҳақида суҳбатлар». 16.55 «Шахмат мактаби». Бошловчилар учун. 17.25 «Москва комсомолининг ишлари». 17.55 Ленинград академик Малий опера ва балет театрининг солисти И. Просаловская куйлайди. 18.20 «Миллионлар ленинча университети». «Социалистик жамиятда шахсни ривожлантиришнинг асослари». Кўрсатувни фалсафа фанлари кандидати, КПСС Марказий Комитети пропаганда бўлимининг консультанти В. Ф. Правоторов олиб боради. 19.00 «Қувноқ нотачалар». 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 «Тинч оқар Дон». Бадиий фильм. 3-серия. 21.30 «Время» информацион программаси. 22.05 «Халқаро олимпиада спортлотоси». Кўрсатув тугагач (23.20) — «Дунё воқеалари». Информацион кўрсатув.

Ўзбекистон телевидениесининг программалари

I.

11.25 Кўрсатувлар программаси. 11.30 «Малика нота». Мультфильм. 11.45 «Унта қоғоз кабутарлар». Болалар учун фильм-концерт. 12.15 «Тенгдошларинг ижоди». 12.35 М. А. Шолохов туғилган куннинг 75 йиллигига. «Улар Ватан учун жанг қилдилар». Бадиий фильм. 1-серия.

18.10 Кўрсатувлар программаси. 18.15 «Кучукчаларнинг саргузашти». Мультфильм. 7- ва 8-сериялар. 18.30 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Едимизда ва қалбимизда ҳамиша» (рус.). 19.00 «Турмуш ва маданият». 19.30 «Ахборот» информацион программаси (рус.). 19.45 «Куйлар учрашганда». Фильм-концерт. («Ўзбектелефильм»). 20.30 «Ахборот» информацион программаси. 20.50 «Ғазал оқшоми». Кўрсатувни Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати, шоир Эркин Воҳидов олиб боради. 21.30 Москва. «Время» информацион программаси. 22.05 «Чорвачилик — зарбдор фронт». 22.20 «Осиё, Африка ва Лотин Америкаси мамлакатлари VI Тошкент халқаро кинофестивали». 2-кўрсатув. 23.30 Кўрсатувлар программаси.

II.

20.00 Кўрсатувлар программаси. 20.05 Янгиликлар. 20.25 Телевизион ҳужжатли фильм (рус.). 20.45 «Ишлаб чиқариш ва хўжалик ҳисоби» (рус.). 21.10 Сиртдан ўқиётган студентлар учун. Назарий механика. 22.10 Ўқитувчи экрани (рус.). 22.40 «Келажакка одимлаб». Телевизион бадиий фильм («Ўзбектелефильм»).

4 бет ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») — орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000. Тошкент — ГСП. Ленин кўчаси, 41. ТЕЛЕФОНЛАР: секретариат — 33-57-02, бўлимлар; партия турмуши — 32-53-66; саноат 32-53-83; қурилиш 32-58-85; шаҳар хўжалиги — 32-57-83; совет қурилиши ва ҳуқуқ — 32-54-19; фан мактаб ва олий ўқув юртлари — 32-53-10; адабиёт ва санъат — 32-56-81; ахборот — 33-28-95, спорт ва ҳарбий-ватанпарварлик ишлари — 32-58-85; хатлар — 33-29-70; эълонлар бўлими — 33-81-42; нашриёт диспетчери 32-78-94 нашриёт телефон станциясининг навбатчилари — 33-90-50.

21 МАЙ, 1980 й. Р—13889 Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64579. Б—2062. 6